

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. syyskuuta 2025
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2025/0184(NLE)

12487/25
ADD 11 REV 1 (bg,cs,da,de,el,es,et,fi,fr,ga,
hr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv)

POLCOM 219
SERVICES 52
FDI 47
COLAC 142

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	3. syyskuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 339 liite
Asia:	LIITE asiakirjaan Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin sekä Etelän yhteismarkkinoiden, Argentiinan tasavallan, Brasilian liittotasavallan, Paraguayn tasavallan ja Uruguayn itäisen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 339 liite.

Liite: COM(2025) 339 liite

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 3.9.2025
COM(2025) 339 final

ANNEX 6

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

Euroopan unionin sekä Etelän yhteismarkkinoiden, Argentiinan tasavallan, Brasilian liittotasavallan, Paraguayn tasavallan ja Uruguayn itäisen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

EUROOPAN UNIONI

LUETTELO PALVELUJEN RAJATYLITTÄVÄÄ TARJOAMISTA KOSKEVISTA
SITOUMUKSISTA
10.3 JA 10.4 ARTIKLAN MUKAISESTI

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan 10.3 ja 10.4 artiklan nojalla vapautetut palvelualat sekä määritetään varaumien muodossa Mercosuriin kuuluvien allekirjoittajavaltioiden palveluihin ja palveluntarjoajiin kyseisillä aloilla sovellettavat markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset. Jäljempänä olevassa luettelossa on kaksi saraketta, joissa on seuraavat osat:
 - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen Euroopan unioni tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varaumia; ja
 - b) kuvaus sovellettavista varaumista.
2. Euroopan unioni ei tee palvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla toimialoilla tai osa-aloilla, joita ei mainita tässä liitteessä.
3. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnin yhteydessä tässä liitteessä tarkoitetaan:
 - a) 'CPC:llä' 1.3 artiklan c alakohdassa määriteltyä väliaikaista yhteistä tavaraluokitusta; ja
 - b) 'CPC ver. 1.0:lla' yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC ver. 1.0, 1998).

4. Tässä liitteessä olevaan luetteloon ei sisälly sellaisia pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 10.3 ja 10.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esim. toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteet, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla ja tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys) sovelletaan joka tapauksessa Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion palveluihin ja palveluntarjoajiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.
5. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita 10.2 artiklan b alakohdassa määriteltyä palvelujen rajatylittävää tarjoamista tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä sijoittautumista koskevassa sitoumusluettelossa kuvattujen julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
6. Euroopan unioni tekee 10.3 artiklassa vahvistettua markkinoille pääsyä koskevia sitoumuksia tarvittaessa jäsenvaltiokohtaisesti.
7. Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä sama kohtelu kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien kyseisen sopimuksen tai kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpano Euroopan unionin jäsenvaltioissa, seuraaville:
 - a) Euroopan unionin jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai

- b) Euroopan unionin jonkin toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on jossakin sen jäsenvaltioista.

Tällainen kansallinen kohtelu myönnetään oikeushenkilöille, jotka on perustettu tai järjestetty jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mukaan luettuina ne, jotka ovat Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden omistuksessa tai määräysvallassa.

8. Jäljempänä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

- EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot
- ETA Euroopan talousalue
- AT Itävalta
- BE Belgia
- BG Bulgaria
- CY Kypros
- CZ Tšekki
- DE Saksa
- DK Tanska
- EE Viro
- EL Kreikka
- ES Espanja
- FI Suomi
- FR Ranska
- HR Kroatia
- HU Unkari

- IE Irlanti
- IT Italia
- LT Liettua
- LU Luxemburg
- LV Latvia
- MT Malta
- NL Alankomaat
- OECD Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
- PL Puola
- PT Portugali
- RO Romania
- SE Ruotsi
- SI Slovenia
- SK Slovakia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Kaikki toimialat	Kiinteistöalan palvelut Muotojen 1 ja 2 osalta Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei ole. AT: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden on saatava kiinteistön hankinnalle, ostolle tai vuokraukselle lupa toimivaltaisilta alueviranomaisilta (Länder), jotka harkitsevat, onko toimenpiteillä vaikutusta tärkeisiin taloudellisiin, sosiaalisiin tai kulttuurisiin etuihin. BG: Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia omistukseensa rakennuksia ja rajoitettuja kiinteistöjen omistusoikeuksia¹ valtiovarainministeriön luvalla. Lupaa ei vaadita henkilöiltä, jotka ovat tehneet sijoituksia Bulgariassa. Ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, ulkomaiset oikeushenkilöt ja yritykset, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänen enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla. CY: Ei sitoumuksia. CZ: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka Tšekissä, voivat hankkia maatalousmaata ja metsää. Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan ja metsään sovelletaan erityissääntöjä.

¹ Bulgarian varallisuus-oikeus tunnustaa seuraavat rajoitetut kiinteistöjen omistusoikeudet: käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasitukset.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	DK: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan rajoituksia. Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden maatalouskiinteistöjen ostoihin sovelletaan rajoituksia. DE: Tiettyjä vastavuoroisuutta koskevia ehtoja saatetaan soveltaa. EL: Lain nro 1892/90 mukaan kansalainen voi hankkia maata raja-alueilta ainoastaan puolustusministerin luvalla. FI (Ahvenanmaa): Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden oikeutta sekä oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta ja oikeutta tarjota palveluja ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. HU: Ei sitoumuksia valtion omaisuuden hankinnan osalta. Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankintoihin sovelletaan rajoituksia¹. IE: Kotimaisten tai ulkomaisten yritysten tai ulkomaiden kansalaisten on saatava maankäyttöä valvovalta komitealta etukäteen kirjallinen suostumus Irlannissa sijaitsevan maa-alueen hankinnalle. Jos kyseinen maa-alue on tarkoitettu teollisuuden (muun kuin maataloustoimialan) käyttöön, tästä vaatimuksesta voidaan poiketa liiketoiminta-, yritys- ja innovointiministerin tätä tarkoitusta varten antaman todistuksen perusteella. Tätä vaatimusta ei sovelleta kaupunkien rajojen sisällä oleviin maa-alueisiin.

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan vastavuoroisuusedellytystä. LT: Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta. MT: Sovelletaan kiinteistöjen hankintaa koskevien Maltan säädösten ja määräysten vaatimuksia. PL: Ulkomaalaiset (luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt) tarvitsevat luvan kiinteistöjen suoraan tai epäsuoraan hankintaan. Ei sitoumuksia valtion omaisuuden hankinnan osalta (esimerkiksi yksityistämisprosessia sääteleviä määräyksiä). RO: Luonnolliset henkilöt, joilla ei ole Romanian kansalaisuutta tai asuinpaikkaa Romaniassa, sekä oikeushenkilöt, jotka eivät ole romanialaisia tai joiden päätoimipaikka ei ole Romaniassa, eivät voi hankkia minkäänlaista maaomaisuutta elossa olevien kesken päätetyillä oikeustoimilla. SI: Osittain ulkomaisella pääomalla rahoitetut oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan, voivat hankkia kiinteistöjä Slovenian alueelta. Ulkomaisten henkilöiden Sloveniaan perustamat sivuliikkeet¹ voivat hankkia maata lukuun ottamatta ainoastaan sellaista kiinteää omaisuutta, jota tarvitaan sen taloudellisen toiminnan harjoittamiseen, jota varten ne on perustettu. SK: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan rajoituksia. Ulkomaaiset henkilöt voivat hankkia kiinteää omaisuutta perustamalla slovakialaisen oikeushenkilön tai osallistumalla yhteisyrityksiin. Ei sitoumuksia maan, mukaan lukien luonnonvarat, järvet, joet ja yleiset tiet, osalta.

¹ Sloveniaan perustettua sivuliikettä ei kaupallisia yrityksiä koskevan lain mukaan pidetä oikeushenkilönä, vaan sitä kohdellaan toiminnan osalta samalla tavalla kuin tytäryhtiötä, mikä vastaa GATS-sopimuksen XXVIII artiklan g kohtaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
1. Yrityspalvelut	
A. Asiantuntijapalvelut	
a) Lakiasianpalvelut (CPC 861) ¹ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”huissiers de justice” ja muut ”officiers publics et ministériels”) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut.	Muotojen 1 ja 2 osalta AT, EL, LT, MT, PL, SK: Sisäisen (EU:n ja jäsenvaltion) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Slovakiassa edellytetään lisäksi asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

¹ Sisältää oikeudelliset neuvonta- ja edustuspalvelut, välimies- ja välityspalvelut tai sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasianpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen oikeuteen, EU:n oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen kuuluvissa asioissa, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan asianajajana, ja siihen sovelletaan, samoin kuin muiden palvelujen yhteydessä, Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja tarjoavilla asianajajilla kyseiset lupavaatimukset ja -menettelyt voivat tarkoittaa esimerkiksi paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon soveltuvuuskokeen kautta ja lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. EU:n oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen EU:n tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä Euroopan unionin asianomaisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse EU:n ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	CY: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta ja asuinpaikkavaatimusta. Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen Kyproksessa edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa. BE: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Poikkeuksia voidaan myöntää tietyin edellytyksin (esimerkiksi asuinpaikkavaatimus ja vastavuoroisuus). ”Cour de cassation” -oikeusistuimessa edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan kotimaansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää pysyvää asuinpaikkaa. CZ: Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. Sisäistä (EU:n ja jäsenvaltion) oikeutta koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta sekä asuinpaikkaa Tšekissä. DK: Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen ”Advokat”-nimikkeellä on sallittua ainoastaan asianajajille, joilla on tanskalainen toimilupa. Edustaminen tuomioistuimissa on varattu pääasiassa asianajajille, joilla on tanskalainen toimilupa. Muut kuin asianajajat, joilla on tanskalainen toimilupa, voivat tarjota lakiasiainpalveluja Tanskan oikeudenkäymislain mukaisesti mutta eivät saa käyttää nimikettä ”Advokat”. Toimiluvan saamiseksi henkilöllä on oltava tanskalainen oikeustieteen kandidaatin ja maisterin tutkinto ja hänen on täytynyt työskennellä avustavana asianajajana kolmen vuoden ajan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	ES: EU:n ja jäsenvaltioiden oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltion) oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. Toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää kansalaisuutta koskevia poikkeuksia. Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. Teollisoikeusasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta. FR: Ranskan lainsäädäntöön liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltioiden) oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan jossakin kansallisessa lainsäädännössä syrjimättömästi sallituista muodoista. Tietty oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi. Edustamiseen ”Cour de Cassation”- ja ”Conseil d’Etat” -oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä. Ranskan tai EU:n oikeuteen liittyvissä asioissa palveluja tarjoavan lakiasiainyrityksen omistukseen ja äänioikeuksiin saatetaan soveltaa osakkaiden ammatilliseen toimintaan liittyviä määrällisiä rajoituksia. FI: Patenttiasiamiehellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa, jotta hänet voidaan merkitä asiamiesrekisteriin, mikä on ammatin harjoittamisen edellytys. HR: Ei sitoumuksia asianajajan ammatin harjoittamisen suhteen Kroatian lainsäädännön osalta. HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittama lakiasiaintoiminta on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	IE: Irlannin lainsäädäntöä koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Irlannissa asianajajat jaetaan kahteen luokkaan: solicitors (asianajajat) ja barristers (oikeusasianajajat). Irlannin asianajajaliitto (Law Society of Ireland) on lakisääteinen juridinen ammatillinen järjestö, joka hallinnoi asianajajien hyväksymistä Irlannissa. Honourable Society of King's Inns hallinnoi oikeusasianajajien hyväksymistä Irlannissa. LV: Valan tehneisiin asianajajiin, joille edustaminen rikosoikeudenkäynneissä on varattu, sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. PT: Portugalin oikeuden harjoittamiseen vaadittavien tutkintotodistusten tunnustamiseen sovelletaan vastavuoroisuusedellytystä. Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan ”solicitadores”-nimikkeellä toimivien notaarien sekä teollisoikeusasiamiehen ammattiin pääsyyn. SI: Asiakkaiden edustaminen tuomioistuimissa maksua vastaan edellyttää kaupallista läsnäoloa Sloveniassa. Ulkomainen asianajaja, jolla on oikeus toimia asianajajana ulkomailla, voi tarjota lakiasianpalveluja tai toimia asianajajana asianajajalain 34a §:n mukaisesti, kunhan tosiasiallisen vastavuoroisuuden edellytys täyttyy. Oikeusministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen. Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakiasian rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö). Lakiasianyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasianyrityksen osakkaita. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut (CPC 86212 muut kuin 86213, 86219 ja 86220)	Muodon 1 osalta HU, IT, MT, RO, SI, CY: Ei sitoumuksia. AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää ulkomaisilta palveluntarjoajilta talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	Muodon 1 osalta BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI: Ei sitoumuksia. AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki ja pankkilaki) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. HR: Ulkomaiset tilintarkastusyrietykset voivat tarjota tilintarkastuspalveluja Kroatian alueella, jos ne ovat perustaneet sinne sivuliikkeen. SE: Vain Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat, valtuutetut tilintarkastajat ja rekisteröidyt tilintarkastusyrietykset voivat tarjota tiettyjen oikeushenkilöiden, mukaan lukien kaikki rajoitetun vastuun yhtiöt ja luonnolliset henkilöt, lakisääteisiä tilintarkastuspalveluja. Vain Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat ja rekisteröidyt julkiset tilintarkastusyrietykset voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa henkilöyhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyrietyksenä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen tai valtuuttaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa. Nimikkeitä ”hyväksytty tilintarkastaja” ja ”valtuutettu tilintarkastaja” saavat käyttää ainoastaan tilintarkastajat, joille on annettu hyväksyntä tai valtuutus Ruotsissa. Taloudellisten yhteenliittymien ja tiettyjen muiden yritysten tilintarkastajilla, jotka eivät ole hyväksytyjä tai valtuutettuja kirjanpitäjiä, on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa. Toimivaltainen viranomais voi myöntää poikkeuksia tästä vaatimuksesta. LT: Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, joka on auktorisoitu Liettuassa. Muodon 2 osalta Ei ole. CY: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Muodon 1 osalta AT: Edustamiseen toimivaltaisissa viranomaisissa sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. CY: Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. BG, CY, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674)	Muodon 1 osalta AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja. BE, BG, CY, CZ, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ei sitoumuksia. HU, RO: Ei sitoumuksia maisemasuunnittelupalvelujen osalta. HR: Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat tarjota arkkitehtipalveluja Kroatian arkkitehtikamarin suostumuksella. Valtuutetun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on validoitava Kroatiassa kaikki ulkomailla laaditut suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia. Ei sitoumuksia kaupunkisuunnittelun osalta. Muodon 2 osalta Ei ole.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.A.a Lakiasiainpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673)	Muodon 1 osalta AT, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja. BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ei sitoumuksia. HR: Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat tarjota teknisiä palveluja Kroatian insinöörien kamarin suostumuksella. Valtuutetun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on validoitava Kroatiaassa kaikki ulkomailla laaditut suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia. Muodon 2 osalta Ei ole.
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK: Ei sitoumuksia. SI: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille tai hoitavat potilaita, on oltava terveysministeriön tai lääkärin ammattikamarin myöntämä lisenssi ja lupa terveyspalvelujen tarjoamiseen. Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapitopalvelujen, epidemiologisten palvelujen, lääkäripalvelujen tai ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta. CZ: Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta etälääketiedettä. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain) j) 2. Sairaanhoidon- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan henkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. FI, PL: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sairaanhoitajia. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta etälääketiedettä. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäiskauppa (CPC 63211) ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ¹	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Ei sitoumuksia. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta postimyyntiä. LT: Vaaditaan toimivaltaisten viranomaisten lupa. Farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä. Muodon 2 osalta Ei ole.
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.

¹ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjonnan tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupa- ja pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden tarjoaminen on varattu farmaseuteille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut (T&K-palvelut)	
Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 lukuun ottamatta psykologien palveluja) ¹	Ei ole.
Luonnontieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)	EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa.
D. Kiinteistöalan palvelut ²	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	Muodon 1 osalta BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa. Muodon 2 osalta Ei ole.

¹ CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 1.A.h Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut.

² Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)	Muodon 1 osalta BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa. Muodon 2 osalta Ei ole.
E. Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	Muodon 1 osalta BG, CY, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	Muotojen 1 ja 2 osalta EU: EU:n lentoliikenteen harjoittajan käyttämien ilma-alusten vuokraukseen tai leasingvuokraukseen ilman miehistöä (dry lease) sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. Dry lease -sopimukseen, jonka osapuolena on EU:n lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava EU:n tai kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko tietyt kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat tietyt vaatimukset täyttävien yritysten omistuksessa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, 83102 ja 83105)	Muodon 1 osalta BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Ei sitoumuksia. SE: Sellaisten vuokraus- ja leasingpalvelujen tarjoajien, joissa autoja tai tiettyjä maastoajoneuvoja (terrängmotorfordon) vuokrataan tai leasing-vuokrataan ilman kuljettajaa alle vuoden pituiseksi ajaksi, on nimitettävä henkilö, joka on vastuussa esimerkiksi siitä, että toiminta toteutetaan sovellettavien säästöjen ja määräysten mukaisesti ja että tieliikenneturvallisuuksääntöjä noudatetaan. Vastuuhenkilön on asuttava Ruotsissa. Muodon 2 osalta Ei ole.
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, 83107, 83108 ja 83109)	Muodon 1 osalta BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	Muotojen 1 ja 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. EE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kodin viihdelaitteissa käytettävien nauhoitettujen videokasettien vuokraus- ja leasingpalveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainostoiminta (CPC 871)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
b) Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Muotojen 1 ja 2 osalta HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Muodon 1 osalta IT: Ei sitoumuksia biologin tai kemistin ammattien osalta. HR: Ei sitoumuksia lakisääteisten todistusten ja samankaltaisten virallisten asiakirjojen myöntämiseen liittyvien palvelujen osalta. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SE, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia. HR: Ei sitoumuksia lakisääteisten todistusten ja samankaltaisten virallisten asiakirjojen myöntämiseen liittyvien palvelujen osalta.
f) Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	Muodon 1 osalta IT: Ei sitoumuksia agronomeille (periti agrari) varatun toiminnan osalta. RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Muodon 1 osalta LT, LV, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
h) Tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	Muodon 1 osalta AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) 2. Työnvälityspalvelut (CPC 87202)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	Muodon 1 osalta AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) 4. Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPCs 87204, 87205, 87206, 87209)	Muotojen 1 ja 2 osalta Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi HU: Ei sitoumuksia. HU: Ei ole.
j) 1. Tutkintapalvelut (CPC 87301)	Muotojen 1 ja 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304 ja 87305)	Muodon 1 osalta HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja 87305 osalta. BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja 87305 osalta. BG, CY, CZ, EE, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Muodon 1 osalta BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO: Ei sitoumuksia etsintäpalvelujen osalta (FR: ja koekaivauspalvelujen osalta). SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säännelty kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsin valaliittoon tai OECD:n jäsenvaltioon taikka sijoittautumista kolmanteen maahan vastavuoroisuuden perusteella taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta. Kaivostoiminnasta vastaava ministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen. HR: Geologiset, geodeettiset ja kaivostoimintaan liittyvät konsultointipalvelut sekä niihin liittyvät ympäristönsuojelua koskevat konsultointipalvelut voidaan toteuttaa Kroatian alueella vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta Meriliikennealusten osalta: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. Sisävesiliikennealusten osalta: Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi EE, HU, LV: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto- ja korjauspalvelut ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.

¹ Kuljetusvälineiden (CPC 6112, 6122, 8867 ja 8868) huolto- ja korjauspalvelut sisältyvät kohtiin 1. F. l) 1. Alusten huolto ja korjaus – 1. F. l) 4 Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), huolto- ja korjauspalvelut sisältyvät kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
m) Rakennusten puhtaanapitoalvelut (CPC 874)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Muodon 1 osalta BG, EE, MT, PL: Ei sitoumuksia ilmavalokuvauspalvelujen osalta. HR, LV: Ei sitoumuksia erikoisvalokuvauspalvelujen (CPC 87504) osalta. Muodon 2 osalta Ei ole.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	Muotojen 1 ja 2 osalta SE: Kustantajaan ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaan sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Muodon 1 osalta FI: Auktorisoidulla kääntäjällä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa. PL: Ei sitoumuksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta. HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta. HR: Ei sitoumuksia virallisten asiakirjojen osalta. CY: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Muodon 1 osalta DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
r) 3. Perintäpalvelut (CPC 87902)	Muotojen 1 ja 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	Muotojen 1 ja 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.

¹ Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 1.F p) Julkaisu- ja painopalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
s) Myynti ja markkinointi t) Tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta EU: Jos EU:n ulkopuolella toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat eivät myönnä EU:n lentoliikenteen harjoittajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa (eli syrjimätöntä) kohtelua tai jos EU:n ulkopuolella toimivat lentoliikenteen harjoittajat eivät myönnä EU:n TPJ-palvelujen tarjoajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa kohtelua, voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotta EU:ssa toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat myöntävät vastaavan kohtelun EU:n ulkopuolella toimiville lentoliikenteen harjoittajille tai EU:n lentoliikenteen harjoittajat EU:n ulkopuolella toimiville TPJ-palvelujen tarjoajille.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
2. Viestintäpalvelut	
A. Posti- ja kuriiripalvelut Postilähetysten¹ käsittelyyn² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä³ tuotettujen kirjallisten viestien käsittely, mukaan lukien yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta; ii) osoitteellisten pakettien⁴ käsittely; iii) osoitteellisten painotuotteiden⁵ käsittely; iv) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina; v) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut⁶; vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely; ja vii) asiakirjojen vaihto⁷.	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään (edellyttäen, että Mercosuriin kuuluvien allekirjoittajavaltioiden nykyinen yksipuolinen vapauttaminen on yhtä sitovaa).

¹ 'Postilähetyksellä' tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

² 'Käsittelyllä' tarkoitetaan vastaanottoa, kuljetusta ja toimittamista.

³ Esimerkiksi kirjeet ja postikortit.

⁴ Sisältää kirjat ja kuvastot.

⁵ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

⁶ Pikalähetyspalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoelementtejä, kuten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

⁷ Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. 'Postilähetyksellä' tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos on kyse palveluista, joihin voidaan soveltaa varauksia ja jotka koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä¹, joiden hinta on alempi kuin viisinkertainen perustariffi, tai jotka koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä. (CPC 751 osittain, 71235 osittain² ja 73210 osittain³)	

¹ 'Kirjelähetyksillä' tarkoitetaan minkä tahansa laatukselle fyysiselle alustalle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

² Posti- ja kuriirilähetyksen kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.

³ Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Televiestintäpalvelut Televiestintäpalveluihin eivät kuulu siirrettyä sisältöä tarjoavat palvelut tai tällaista sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut.	
a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta mitä tahansa sähkömagneettista keinoa käyttäen ¹ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa ²	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
3. Rakennuspalvelut ja niihin liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518)	Muodon 1 osalta LT: Vaaditaan lupa. CY: Sovelletaan erityisehtoja ja vaaditaan lupa. Muodon 2 osalta Ei ole.

-
- ¹ Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut
- ² 'Yleisradiotoiminnalla' tarkoitetaan radioviestintää, jonka lähetykset on tarkoitettu yleisön suoraan vastaanotettaviksi, ja siihen voi kuulua äänen lähettäminen ja televisiolähetykset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
4. Jakelupalvelut (pl. aseiden, ammusten, räjähdysaineiden ja muiden sotatarvikkeiden jakelu) A. Komissionääriläiset a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääriläiset (CPC 61111 osittain, 6113 osittain ja 6121 osittain) b) Muut komissionääriläiset (CPC 621)	Muotojen 1 ja 2 osalta Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi AT, FI, HR, SE, SI: Ei sitoumuksia kemiallisten tuotteiden ja jalometallien ja jalokivien jakelun osalta. AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. AT, BG: Ei sitoumuksia lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkkeiden, lääkeaineiden tai lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen esineiden jakelun osalta. HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden jakelun osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Tukkukaupan palvelut a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, 6113 osittain ja 6121 osittain) b) Telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain) c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut¹)	Muodon 1 osalta AT, BG, FR, PL, RO: Ei sitoumuksia tupakan ja tupakkatuotteiden jakelun osalta. IT: Tukkukaupan palvelujen osalta valtion tupakkamonopoli. BG, FI, PL, RO: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta. SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan palvelujen osalta. CY, CZ, FI, FR, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia lääkkeiden jakelun osalta. BG, HU, PL: Ei sitoumuksia hyödykkeiden välittäjien palvelujen osalta. FR: Komissionääripalvelujen osalta ei sitoumuksia niiden kauppiaiden ja välittäjien palvelujen osalta, jotka toimivat 17:llä kansallista etua koskevalla tuoreiden elintarvikkeiden markkinoilla. MT: Ei sitoumuksia komissionääripalvelujen osalta. BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: Ei sitoumuksia vähittäiskaupan palvelujen osalta lukuun ottamatta postimyyntiä. LT: Pyroteknisten tavaroiden jakelu edellyttää lupaa. Luvan voivat saada ainoastaan EU:hun sijoittautuneet oikeushenkilöt. ES: Tupakan vähittäiskaupan tai -toimituksen osalta valtion monopoli.

¹ Kyseiset palvelut, joihin kuuluu koodi CPC 62271, sisältyvät kohtaan 14.D Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut sekä sähkön, höyryn ja lämminvien tukkukaupan palvelut

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
C. Vähittäiskaupan palvelut ¹ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, 6113 osittain ja 6121 osittain) Telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)	

¹ Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät kohdan 1.B Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut sekä kohtien 1.F.1) 1. Alusten huolto ja korjaus – 1. F. 1) 4 Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus varaumiin.
Ei sisällä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät kohtaan 14.E Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut ja kohtaan 14.F Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäiskauppa sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäiskaupan palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet ¹ (CPC 632 pois lukien 63211 (paitsi HU) ja 63297) D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	

¹ Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäiskauppa sisältyy Asiantuntijapalvelujen kohtaan 1.A.k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäiskauppa ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut. Selvyyden vuoksi todetaan, että muotoa 1 koskeva Unkarin sitoumus on ”ei mitään” siltä osin kuin on kyse koodista CPC 63211 jakelupalveluissa kun taas se on ”ei sitoumuksia” siltä osin kuin on kyse koodista CPC 63211 asiantuntijapalveluissa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
5. Koulutuspalvelut (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	Muodon 1 osalta BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.
B. Ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulutuspalvelut (CPC 922)	Muodon 1 osalta BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muotojen 1 ja 2 osalta LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin toisen asteen teknisten ja ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Muodon 1 osalta AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. FR: Opettaminen yksityisin varoin rahoitetussa oppilaitoksessa edellyttää Ranskan kansalaisuutta tai muuta EU:n kansalaisuutta. Ulkomaiden kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa korkea-asteen oppilaitoksissa. Ulkomaiden kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä korkea-asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti. IT: Jotta palveluntarjoajat voisivat myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, niiden on täytettävä kansalaisuusvaatimus. Muodon 2 osalta AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muotojen 1 ja 2 osalta CZ, SK: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta toisen asteen koulutuksen jälkeisiä teknisiä ja ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	Muotojen 1 ja 2 osalta CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 1 osalta AT: Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähetysnä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta.
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	Muotojen 1 ja 2 osalta AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 1 osalta HR: Ei mitään kirjekurssina tai televiestinnän välityksellä toteutettavan koulutuksen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
6. Ympäristöpalvelut	Muodon 1 osalta
A. Jätevesipalvelut	EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.
(CPC 9401) ¹	Muodon 2 osalta
B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli	Ei ole.
a) Jätehuoltopalvelut	
(CPC 9402)	
b) Puhtaanapito ja vastaavat palvelut	
(CPC 9403)	
C. Ilman laadun ja ilmaston suojeleminen	
(CPC 9404) ²	

¹ Vastaa viemärointipalveluja.

² Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 94060 osittain) ¹ E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) F. Biologisen monimuotoisuuden suojelu ja maisemansuojelu a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 94090)	

¹ Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
7. Rahoituspalvelut	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: a) merenkulku, kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; tai b) kansainvälinen kauttakuljetus. AT: Myynninedistämisen- ja välitystoimet EU:n alueelle sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvaruutusta) puolesta ovat kiellettyjä. Pakollisen lentovakuutuksen, lukuun ottamatta kansainvälisen kaupallisen lentoliikenteen vakuutuksia, voi antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautunut tytäryhtiö tai Itävaltaan sijoittautunut sivuliike. DK: Pakollisen lentokuljetusvakuutuksen voivat antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet yritykset. Ainoastaan sellaiset henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyritykset), joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, voivat olla mukana liiketoiminnassa myönnettäessä ensivakuutuksia Tanskassa asuville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	DE: Pakollisen lentovakuutuksen voi antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautunut tytäryhtiö tai Saksaan sijoittautunut sivuliike. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutussopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta. FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt. PL: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta jälleenvakuutusta, edelleenvakuutusta ja kansainvälisessä kaupassa olevien tavaroiden vakuuttamista. PT: Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet yritykset voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden. Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa. RO: Jälleenvakuutus kansainvälisillä markkinoilla on sallittua vain, jos riskiä ei voida jälleenvakuuttaa Romanian markkinoilla. SK: Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet yritykset tai EU:n alueelle sijoittautumattomien yritysten sivukonttorit, jotka ovat saaneet toimiluvan Slovakiassa, voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat lentokoneen tai aluksen ja vastuun.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	Muodon 1 osalta AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa sellainen vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; tai b) kansainvälinen kauttakuljetus. BG: Ei ensivakuutuksia koskevia sitoumuksia, paitsi sellaisten palvelujen osalta, joita ulkomaiset palveluntarjoajat tarjoavat ulkomaisille henkilöille Bulgarian alueella. Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgariaan sijoittuvien riskien varalta. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi tehdä vakuutussopimuksia vain EU:n alueella sijaitsevan sivuliikkeen kautta. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja niiden kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta. CY, LV, MT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa sellainen vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; tai b) kansainvälinen kauttakuljetus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	LT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa sellainen vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; tai b) kansainvälinen kauttakulikutavara lukuun ottamatta sellaisia maakuljetuksia, joissa riskit sijoittuvat Liettuaan. BG, LT, LV, PL: Ei sitoumuksia vakuutusvälityksen osalta. FI: Ensivakuutuspalveluja (ml. rinnakkaisvakuutus) voivat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on EU:n alueella tai joilla on sivuliike Suomessa. Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjoaminen edellyttää vakituista toimipaikkaa EU:n alueella. Lakisääteisiä eläkevakuutuksia tarjoavan vakuutusyhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Mercosuriin kuuluvien allekirjoittajavaltioiden vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka ole EU:n alueella.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta seuraavia: a) henkivakuutuksen tarjoaminen Kroatiassa asuville ulkomaisille henkilöille; b) muun vahinkovakuutuksen kuin ajoneuvovakuutuksen tarjoaminen Kroatiassa asuville ulkomaisille henkilöille; ja c) merenkulkuun, lentoliikenteeseen ja kuljetuksiin liittyvien vahinkovakuutusten tarjoaminen. HU: Vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet EU:n alueelle, voivat tarjota ensivakuutuksia Unkarin alueella ainoastaan Unkariin rekisteröidyn sivuliikkeen kautta. IT: Ei sitoumuksia aktuaarien ammattikunnan osalta. Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta. Kyseistä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan. SE: Ensivakuutusten tarjoaminen sallitaan ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan kautta edellyttäen, että ulkomainen palveluntarjoaja ja ruotsalainen vakuutusyhtiö kuuluvat samaan yritysryhmään tai ne ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä. ES: Aktuaarin ammatin osalta edellytetään asuinpaikkaa tai kahden vuoden kokemusta.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	Muodon 2 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Ei sitoumuksia välitystoiminnan osalta. BG: Bulgarialaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt sekä ulkomaalaiset henkilöt, jotka harjoittavat liiketoimintaa Bulgarian alueella, voivat tehdä ensivakuutussopimuksia Bulgariassa harjoittamansa toiminnan osalta vain sellaisten palveluntarjoajien kanssa, joilla on lupa harjoittaa vakuutustoimintaa Bulgariassa. Näistä sopimuksista johtuvat vakuutuskorvaukset on maksettava Bulgariassa. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja niiden kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta. HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta seuraavia: a) henkivakuutus: Kroatiaassa asuvien ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuus hankkia henkivakuutus; b) vahinkovakuutus: Kroatiaassa asuvien ulkomaisten henkilöiden mahdollisuus hankkia muu vahinkovakuutus kuin ajoneuvovakuutus ja henkilö- tai omaisuusvakuutus, jota ei ole saatavilla Kroatiaassa; yritykset, jotka hankkivat ulkomailla vakuutuksen ulkomailla toteutettavien investointitöiden yhteydessä ja jotka vakuuttavat myös kyseisiin töihin käytettävän välineistön; ulkomaisten lainojen tuoton varmistaminen (takausvakuutus); sellaisten kokonaan omistettujen yritysten ja yhteisyritysten henkilö- ja omaisuusvakuutus, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa ulkomailla, jos vakuutus on kyseisen maan säännösten mukainen tai sitä edellytetään yrityksen rekisteröinnin yhteydessä; rakenteilla ja kunnostettavina olevat alukset, jos vakuutusta edellytetään ulkomaisen asiakkaan (ostajan) kanssa tehdyssä sopimuksessa; ja

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	c) merenkulkuun, lentoliikenteeseen ja kuljetuksiin liittyvien vahinkovakuutusten tarjoaminen. IT: Ainoastaan EU:n alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta. Kyseistä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, SK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen tarjoamista, lukuun ottamatta välitystoimintaa. BE: Sijoitusneuvontapalvelujen tarjonta edellyttää sijoittautumista Belgiaan. BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja. CY: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta siirtokelpoisten arvopaperien kauppaa ja rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen tarjoamista, lukuun ottamatta välitystoimintaa. EE: Talletusten vastaanottaminen edellyttää Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupaa ja rekisteröitymistä Viron lainsäädännön mukaisesti osakeyhtiönä, tytäryrityksenä tai sivuliikkeenä. Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta luotonantoa, rahoitusleasingiä, maksu- ja rahansiirtopalveluja, takauksia ja sitoumuksia, välitystoimintaa rahamarkkinoilla, rahoitustietojen antamista ja siirtoa, neuvontaa ja alan muita liitännäispalveluja, lukuun ottamatta välitystoimintaa.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	LT: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina. IE: Sijoituspalvelujen tai sijoitusneuvonnan tarjoaminen edellyttää joko a) Irlannissa saatua lupaa, jonka mukaan yrityksen on tavallisesti oltava yhtiöitetty tai osakeyhtiö tai yksityisyrittäjä; kussakin tapauksessa pääkonttorin tai sääntömääräisen kotipaikan on sijaittava Irlannissa (toimilupaa ei vaadita tietyissä tapauksissa, kuten jos ulkomaisella palvelujen tarjoajalla ei ole kaupallista läsnäoloa Irlannissa ja palveluja ei tarjota yksityishenkilöille); tai b) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa saatua lupaa rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta 15 päivänä toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349) mukaisesti. IT: Ei sitoumuksia rahoituspalvelujen tarjoajien (promotori di servizi finanziari) osalta. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta osallistumista kaikenlaisien arvopapereiden liikkeeselaskuun sekä rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn ja neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen tarjoamista, lukuun ottamatta välitystoimintaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LT: Eläkerahastojen hoito edellyttää kaupallista läsnäoloa. MT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta talletusten vastaanottoa, kaikenlaisista luotonantoon sekä rahoitustietojen ja rahoitustiedon tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen tarjoamista, lukuun ottamatta välitystoimintaa. PL: Rahoitustietojen tarjontaan ja siirtoon sekä rahoitustiedon tietojenkäsittelyyn ja siihen liittyviin ohjelmistoihin sovelletaan vaatimusta käyttää julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa. RO: Ei sitoumuksia rahoitusleasingin osalta, rahamarkkinavälineiden, ulkomaanvaluutan, johdannaistuotteiden, valuuttakurssien ja korkovälineiden, siirtokelpoisten arvopapereiden sekä muiden markkinakelpoisten välineiden ja rahoitusvarojen kaupan, kaikenlaisista arvopapereiden liikkeeseenlaskuun osallistumisen, omaisuuden hoidon sekä rahoitusomaisuuden maksu- ja clearingpalvelujen osalta. Maksu- ja rahansiirtopalveluja saa tarjota ainoastaan Romaniaan sijoittautuneiden pankkien kautta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SI: a) Osallistuminen valtion velkasitoumusten liikkeeseenlaskuun, eläkerahastojen hoito: Ei sitoumuksia. b) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavia: kaikentyyppinen luotonanto; kotimaisten oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien ulkomaisilta luottolaitoksilta vastaanottamat takaukset ja sitoumukset; muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja muut liitännäisrahoituspalvelut. Slovenian pörssin jäsenten on oltava yhtiöitettyjä Sloveniassa tai niiden on oltava ulkomaisten investointiyriytysten tai pankkien sivuliikkeitä. Eläkejärjestelmän voi tarjota keskinäinen eläkerahasto (joka ei ole oikeushenkilö ja jota siksi hallinnoi vakuutusyhtiö, pankki tai eläkeyhtiö), eläkeyhtiö tai vakuutusyhtiö. Eläkejärjestelmiä voivat lisäksi tarjota eläkkeiden tarjoajat, jotka on muodostettu Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavien määräysten mukaisesti.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	Muodon 2 osalta BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja. PL: Rahoitustietojen tarjontaan ja siirtoon sekä rahoitustiedon tietojenkäsittelyyn ja siihen liittyviin ohjelmistoihin sovelletaan vaatimusta käyttää julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa.
8. Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelut (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	EU: Ei sitoumuksia sellaisen toiminnan tai sellaisten palvelujen osalta, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää.
A. Sairaalan palvelut (CPC 9311) C. Hoitolaitosten palvelut (muut kuin sairaalan palvelut) (CPC 93193)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. FR: Ei sitoumuksia muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen osalta. Muodon 2 osalta BE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta toipilas- ja lepokoteja ja vanhainkoteja.
9. Matkailu ja siihen liittyvät palvelut	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, 642 ja 643) pl. lentoliikenteen ateriapalvelut¹	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja. HR: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.

¹ Lentoliikenteen ateriapalvelut sisältyvät liikenteen liitännäispalvelujen kohtaan 12.E.a) Maahuolintapalvelut (mukaan lukien ateriapalvelut).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut) (CPC 7471)	Muodon 1 osalta BG, CY, HU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Muodon 1 osalta BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SI, SK: Ei sitoumuksia. FR: Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta. ES: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
10. Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (mukaan lukien teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	Muodon 1 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 96191); kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetaiteilijoiden ja muiden yksittäisten taiteilijoiden palveluja (CPC 96192); sekä teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193). EE: Ei sitoumuksia muiden viihdepalvelujen (CPC 96199) osalta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LT, LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain)
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	Muodon 1 osalta BG, CY, CZ, HU, LT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	Muodon 1 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	Muotojen 1 ja 2 osalta AT: Ei sitoumuksia hiihtokoulupalvelujen eikä vuoristo-oppaiden palvelujen osalta. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 1 osalta CY, EE: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
11. Liikennepalvelut	
A. Meriliikenne a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ¹) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ²)	Muotojen 1 ja 2 osalta EU: Ei ole.

-
- ¹ Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman Euroopan unionin jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta UNCLOS-sopimuksen mukaisesti, sekä jostakin Euroopan unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- ² Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman Euroopan unionin jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta UNCLOS-sopimuksen mukaisesti, sekä jostakin Euroopan unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
D. Tieliikenne a) Matkustajaliikenne (CPC 7121 ja 7122) b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. posti- ja kuriirilähetysten kuljetus omaan lukuun ¹)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ² (CPC 7139)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Ei sitoumuksia.

¹ CPC 71235 osittain; sisältyy viestintäpalvelujen kohtaan 2.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

² Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy energiapalvelujen kohtaan 14.B.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
12. Liikenteen liitännäispalvelut ¹	
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut	Muodon 1 osalta
a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut	EU: Ei sitoumuksia meriliikenteen lastinkäsittelypalvelujen eikä työntö- ja hinauspalvelujen osalta.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	EU: Ei mitään lukuun ottamatta tulliselvityspalveluihin sovellettavaa asuinpaikkavaatimusta. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia siltä osin kuin on kyse alusten vuokrauksesta miehistöineen.
c) Tulliselvityspalvelut	HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta tavaraliikenteen välityspalveluja.
d) Konttiasema- ja varastointipalvelut	Muodon 2 osalta
e) Varustamon edustajan palvelut	Ei ole.
f) Meriliikenteen huolintapalvelut	
g) Alusten vuokraus miehistöineen (CPC 7213)	

¹ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät yrityspalvelujen kohtiin 1.F.1) 1. Alusten huolto ja korjaus – 1. F. 1) 4 Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7113) e) Rautatieliikenteen tukipalvelut (CPC 743) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia työntö- ja hinauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta tavaraliikenteen välityspalveluja. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tieliikenteen tukipalvelut (CPC 744) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta tavaraliikenteen välityspalveluja ja tieliikenteen tukipalveluja. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
E. Lentoliikennepalvelujen liitännäispalvelut	
a) Maahuolintapalvelut (mukaan lukien ateriapalvelut)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja. Muodon 2 osalta BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
c) Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetuksen liitännäispalvelut sisältyvät energiapalvelujen kohtaan 14.C Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. Muut liikennepalvelut	
Yhdistettyjen kuljetuspalvelujen tarjoaminen	Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei mitään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta minkään tietyn liikennemuodon osalta tässä luettelossa määrättyjen rajoitusten soveltamista. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.
14. Energiapalvelut	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole. SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säännelty kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsin valaliittoon tai OECD:n jäsenvaltioon taikka sijoittautumista kolmanteen maahan vastavuoroisuuden perusteella taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta. Kaivostoiminnasta vastaava ministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen. SK: Kaivos- ja geologinen toiminta edellyttää yhtiöittämistä (ei sivuliikkeitä).

¹ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteen (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 3. Rakennuspalvelut ja niihin liittyvät tekniset palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset (CPC 7131)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämmön veden tukkukaupan palvelut	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmön veden tukkukaupan palvelujen osalta. SK: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan) siltä osin kuin on kyse nestemäisistä ja kaasumaisista polttoaineista. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäiskauppa (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämminveden vähittäiskaupan palvelut	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämminveden vähittäiskaupan palvelujen osalta. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: Ei sitoumuksia polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäiskaupan osalta lukuun ottamatta postimyyntiä (postimyyntin osalta ei mitään). Muodon 2 osalta Ei ole.
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja (konsultointipalvelujen osalta ei mitään). Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
15. Muut muualle luokittelemattomat palvelut	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
c) Kosmetologin käsittely-, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Muut kauneushoito- ja muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	Muodon 1 osalta EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta Ei ole.
g) Televiestinnän yhteyspalvelut (CPC 7543)	Muotojen 1 ja 2 osalta Ei ole.

¹ Terapeuttiset hieronta- ja kylpylähoito- ja palvelut sisältyvät kohtaan 1.A.h Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut ja kohtaan 1.A.j.2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut ja terveydenhuolto- ja palvelut sisältyvät kohtaan 8.A Sairaalan palvelut ja kohtaan 8.A Hoitolaitosten palvelut (muut kuin sairaalan palvelut).

EUROOPAN UNIONI

LUETTELO SJOITTAUTUMISTA KOSKEVISTA SITOUMUKSISTA

10.3 JA 10.4 ARTIKLAN MUKAISESTI

1. Tässä liitteessä olevassa sitoumusluettelossa ilmoitetaan 10.3 ja 10.4 artiklan nojalla vapautettu taloudellinen toiminta ja täsmennetään varaumien muodossa markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita sovelletaan Mercosurin yrityksiin ja sijoittajiin kyseisen toiminnan osalta. Tässä liitteessä olevassa luettelossa on kaksi saraketta, joissa on seuraavat osat:
 - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen Euroopan unioni tekee, sekä vapautettu toiminta, johon varaumia sovelletaan; ja
 - b) kuvaus sovellettavista varaumista.
2. Sitoumuksia ei sovelleta sijoittautumiseen niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita tässä liitteessä olevassa luettelossa.
3. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnin yhteydessä tässä liitteessä tarkoitetaan:
 - a) 'CPC:llä' 1.3 artiklan c alakohdassa määriteltyä väliaikaista yhteistä tavaraluokitusta;

- b) 'CPC ver. 1.0:lla' yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC ver. 1.0, 1998); ja
- c) 'ISIC Rev. 3.1:llä' kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002).

4. Tässä liitteessä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, elleivät ne ole 10.3 ja 10.4 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteet, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys ja muu syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) sovelletaan joka tapauksessa Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion yrityksiin ja sijoittajiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.
5. Euroopan unioni tekee sitoumuksia 10.3 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen markkinoille pääsyä koskevien sitoumusten osalta tarvittaessa jäsenvaltiokohtaisesti.
6. Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä sama kohtelu kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien kyseisen sopimuksen tai kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpano Euroopan unionin jäsenvaltioissa, seuraaville:
 - a) Euroopan unionin jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai

- b) Euroopan unionin jonkin toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Tällainen kansallinen kohtelu myönnetään oikeushenkilöille, jotka on perustettu tai järjestetty Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mukaan luettuina ne, jotka ovat Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden omistuksessa tai määräysvallassa.

7. Tässä liitteessä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

- EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot
- ETA Euroopan talousalue
- AT Itävalta
- BE Belgia
- BG Bulgaria
- CY Kypros
- CZ Tšekki
- DE Saksa
- DK Tanska
- EE Viro
- EL Kreikka
- ES Espanja
- FI Suomi
- FR Ranska
- HR Kroatia

–HU	Unkari
–IE	Irlanti
–IT	Italia
–LV	Latvia
–LT	Liettua
–LU	Luxemburg
–MT	Malta
–NL	Alankomaat
–PL	Puola
–PT	Portugali
–RO	Romania
–SK	Slovakia
–SI	Slovenia
–SE	Ruotsi

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Kiinteistöalan palvelut Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK, ES: Ei ole. AT: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden on saatava kiinteistön hankinnalle, ostolle ja vuokraukselle lupa toimivaltaisilta alueviranomaisilta (Länder), jotka harkitsevat, onko toimenpiteillä vaikutusta tärkeisiin taloudellisiin, sosiaalisiin tai kulttuurisiin etuihin. BG: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt (myöskään sivuliikkeet) eivät voi hankkia maaomaisuutta. Bulgarialaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia maatalousmaata. Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia omistukseensa rakennuksia ja rajoitettuja kiinteistöjen omistusoikeuksia¹ valtiovarainministeriön luvalla. Lupaa ei vaadita henkilöiltä, jotka ovat tehneet sijoituksia Bulgariassa. Ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, ulkomaiset oikeushenkilöt ja yritykset, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänen enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla.

¹ Bulgarian varallisuus-oikeus tunnustaa seuraavat rajoitetut kiinteistöjen omistusoikeudet: käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasitukset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	CY: Ei sitoumuksia. CZ: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka Tšekissä, voivat hankkia maatalousmaata ja metsää. Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan ja metsään sovelletaan erityissääntöjä. DE: Tiettyjä vastavuoroisuutta koskevia ehtoja saatetaan soveltaa. DK: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan rajoituksia. Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden maatalouskiinteistöjen ostoihin sovelletaan rajoituksia. EE: Ei sitoumuksia maatalousmaan ja metsän hankinnan osalta¹. EL: Lain nro 1892/90 mukaan kansalainen voi hankkia maata raja-alueilta ainoastaan puolustusministerin luvalla. FI: (Ahvenanmaa): Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden oikeutta sekä oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta ja oikeutta tarjota palveluja ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Ei sitoumuksia siltä osin kuin on kyse sellaisten palveluntarjoajien tekemistä kiinteistöhankinnoista, jotka eivät ole sijoittautuneet Kroatiaan ja yhtiöitettyjä siellä. Yhtiöt, jotka ovat sijoittautuneet Kroatiaan tai yhtiöitettyjä siellä oikeushenkilöinä, voivat hankkia palvelujensa tarjoamiseen tarvittavia kiinteistöjä. Sivuliikkeiden tarjoamien palvelujen toteuttamiseen tarvittavien kiinteistöjen hankkiminen edellyttää oikeusministeriön lupaa. Ulkomaalaiset eivät voi hankkia maatalousmaata. HU: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankintoihin sovelletaan rajoituksia¹. IE: Kotimaisten tai ulkomaisten yritysten tai ulkomaisten kansalaisten on saatava maankäyttöä valvovalta komitealta etukäteen kirjallinen suostumus Irlannissa sijaitsevan maa-alueen hankinnalle. Jos kyseinen maa-alue on tarkoitettu teollisuuden (muun kuin maataloustoimialan) käyttöön, tästä vaatimuksesta voidaan poiketa yritys-, kauppa- ja työministerin tätä tarkoitusta varten antaman todistuksen perusteella. Tätä lakia ei sovelleta kaupunkien rajojen sisällä oleviin maa-alueisiin. IT: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan vastavuoroisuusedellytystä. LV: Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta; maanvuokra sallittu enintään 99 vuodeksi.

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LT: Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta¹. MT: Kiinteistöjen hankintaa koskevia Maltan säädösten ja määräysten vaatimuksia sovelletaan edelleen. PL: Ulkomaiset (luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt) tarvitsevat luvan kiinteistöjen suoraan tai epäsuoraan hankintaan. Ei sitoumuksia valtion omaisuuden hankinnan osalta (esimerkiksi yksityistämisprosessia sääteleviä määräyksiä). RO: Luonnolliset henkilöt, joilla ei ole Romanian kansalaisuutta eikä asuinpaikkaa Romaniassa, sekä oikeushenkilöt, jotka eivät ole romanialaisia ja joiden päätoimipaikka ei ole Romaniassa, eivät voi hankkia minkäänlaista maaomaisuutta elossa olevien kesken päätetyillä oikeustoimilla. SI: Osittain ulkomaisella pääomalla rahoitetut oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan, voivat hankkia kiinteistöjä Slovenian alueelta. Ulkomaisten henkilöiden Sloveniaan perustamat sivuliikkeet² voivat hankkia maata lukuun ottamatta ainoastaan sellaista kiinteää omaisuutta, jota tarvitaan sen taloudellisen toiminnan harjoittamiseen, jota varten ne on perustettu.

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

² Sloveniaan perustettua sivuliikettä ei kaupallisia yrityksiä koskevan lain mukaan pidetä oikeushenkilönä, vaan sitä kohdellaan toiminnan osalta samalla tavalla kuin tytäryhtiötä, mikä vastaa GATS-sopimuksen XXVIII artiklan g kohtaa.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	SK: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan rajoituksia. Ulkomaiset henkilöt voivat hankkia kiinteistöjä perustamalla slovakialaisen oikeushenkilön tai osallistumalla yhteisyrityksiin. Ei sitoumuksia maan, mukaan lukien esimerkiksi luonnonvarat, järvet, joet ja yleiset tiet, osalta. ES: Ulkomaiset sijoitukset toimintoihin, jotka liittyvät suoraan sellaisten valtioiden diplomaattisten edustustojen kiinteistösiirtoihin, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltioita, edellyttävät Espanjan ministerineuvoston hallinnollista lupaa, jollei sovelleta vastavuoroista vapauttamista koskevaa sopimusta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Yleishyödylliset palvelut EU: Kansallisella tai paikallisella tasolla yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottavat palvelut voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille toiminnanharjoittajille^{1 2}.

-
- ¹ Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla toimialoilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, ympäristöpalvelut, terveyspalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Koska yleishyödyllisiä palveluita tarjotaan usein myös keskustasoa alemmalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä toimialakohtainen luettelo ei ole käytännöllinen.
- ² Tätä rajoitusta ei sovelleta televiestintäpalveluihin eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Sijoittautumismuodot EU: Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti muodostetuille (Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion oikeushenkilöiden) tytäryhtiöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa, myönnetty kohtelu ei koske sivuliikkeitä tai agentuureja, joita Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion oikeushenkilöt perustavat Euroopan unionin jäsenvaltioihin¹. BG: Ulkomainen palvelujen tarjoaja, yhteisyritykset mukaan luettuina, voi olla muodoltaan ainoastaan rajoitetun vastuun yhtiö tai osakeyhtiö, jossa on vähintään kaksi osakasta. Sivuliikkeiden perustaminen edellyttää lupaa. Ei sitoumuksia edustustojen osalta. Edustustot eivät voi osallistua taloudelliseen toimintaan. Yrityksissä, joissa julkinen (valtion tai kunnan) osuus pääomasta ylittää 30 prosenttia, osakkeiden siirtämiseen kolmansille osapuolille tarvitaan lupa. CY: Sisäiseen (EU:n ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden) oikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoamisen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa) ja EU:n kansalaisuutta. Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa.

¹ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 54 artiklan mukaisesti näitä tytäryhtiöitä pidetään EU:n oikeushenkilöinä. Siltä osin kuin niillä on jatkuva ja toimiva yhteys EU:n talouteen, ne ovat EU:n sisämarkkinoiden edunsaajia, mikä tarkoittaa muun muassa sijoittautumisvapautta ja vapautta tarjota palveluja kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	EE: Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava EU:ssa. FI: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion kansalainen, joka harjoittaa kauppaa yhtiökumppanina suomalaisessa kommandiittiyhtiössä tai avoimessa yhtiössä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti EU:ssa. Televiestintäpalveluja lukuun ottamatta kaikilla aloilla vähintään puolta johtokunnan varsinaisista ja varajäsenistä ja toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus; vaatimuksesta voidaan kuitenkin myöntää vapautus tietyille yrityksille. Televiestintäpalvelujen alalla puolella perustajista ja johtokunnan jäsenistä sekä toimitusjohtajalla on oltava pysyvä asuinpaikka maassa. Jos perustajana on oikeushenkilö, myös siihen sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. Jos Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, sen on hankittava elinkeinolupa. Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion organisaatio tai luonnollinen henkilö, joka ei ole EU:n kansalainen, tarvitsee luvan voidakseen toimia osakeyhtiön perustajana. FR: Teollisen, kaupallisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa. HU: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava rajoitetun vastuun yhtiö, osakeyhtiö tai edustustoimisto. Sijoittautuminen ensiksi sivuliikkeenä on sallittu vain rahoituspalvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Teollisen, kaupallisen ja käsiteollisen toiminnan harjoittaminen edellyttää oleskelulupaa ja erityisvaltuutusta. BG, PL: Edustustoimiston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyhtiön mainonnan ja myynninedistämisen. PL: Rahoituspalveluja lukuun ottamatta ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta. Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajoitetun vastuun yhtiön tai osakeyhtiön muodossa (lakiasianpalvelujen osalta ainoastaan rekisteröidyn henkilöyhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa). Ulkomaiset palveluntarjoajat voivat perustaa edustustoja, joiden toimipaikka on Puolassa. Edustuston toiminta saa käsittää ainoastaan ulkomaisten palveluntarjoajien mainonta- ja myynninedistämistoiminnan. RO: Kaupallisten yhtiöiden ainoan johtajan tai hallintoneuvoston puheenjohtajan sekä puolen johtokunnan jäsenistä on oltava Romanian kansalaisia, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SE: Ulkomaisen yrityksen, joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa tai joka harjoittaa toimintaansa kaupallisen asiamiehen välityksellä, on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin rekisteröidyn sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Sivuliikkeen toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan on asuttava ETA-valtiossa. Taloudellista toimintaa Ruotsissa harjoittavan luonnollisen henkilön, joka ei asu ETA-valtiossa, on nimettävä Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä rekisteriin. Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Toimivaltainen viranomainen voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia sivuliike- ja asumispaikkavaatimuksesta. ETA:n ulkopuolella sijaitsevien yritysten tai sen ulkopuolella asuvien luonnollisten henkilöiden alle vuoden kestävät rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimetä maassa asuva edustaja. Ruotsissa rajoitetun vastuun yhtiön voi perustaa ETA:n alueella asuva luonnollinen henkilö, ruotsalainen oikeushenkilö tai sellainen oikeushenkilö, joka on perustettu jonkin ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, päätoimipaikka tai pääasiallinen toimipaikka ETA:n alueella. Perustajana voi olla henkilöyhtiö vain, jos kaikki omistajat, joilla on rajaton henkilökohtainen vastuu, asuvat ETA:n alueella. ETA:n ulkopuoliset perustajat voivat hakea lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta. Rajoitetun vastuun yhtiöiden ja taloudellisten yhteenliittymien hallituksen jäsenistä vähintään 50 prosentin, varajäsenistä vähintään 50 prosentin, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä vähintään yhden henkilön, jolla on oikeus allekirjoittaa yhtiön puolesta, jos sellainen henkilö on, on asuttava ETA:n alueella. Toimivaltainen viranomainen voi myöntää poikkeuksia tästä vaatimuksesta. Jos yksikään yrityksen tai yhteisön edustajista ei asu Ruotsissa, hallituksen on nimettävä Ruotsissa asuva henkilö, jonka osoitetta voidaan käyttää tiedoksianto-osoitteena yrityksen tai yhteisön puolesta, ja ilmoitettava tämä henkilö rekisteriin. Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SK: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisen henkilön, jonka nimi rekisteröidään kaupparekisteriin yrittäjän puolesta toimimaan valtuutettuna henkilönä, on esitettävä Slovakian oleskelulupa.
KAIKKI TOIMIALAT	Sijoitukset EU: Ei sitoumuksia sellaisen toiminnan tai sellaisten palvelujen osalta, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. BG: Yrityksissä, joissa julkinen (valtion tai kunnan) osuus pääomasta ylittää 30 prosenttia, osakkeiden siirtämiseen kolmansille osapuolille tarvitaan lupa. Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain mukaisesti myönnetty toimilupa. Ulkomaiset sijoittajat eivät voi osallistua yksityistämiseen. Ulkomaisilta sijoittajilta ja bulgarialaisilta oikeushenkilöiltä, joissa on määräävä ulkomaalaisomistus, edellytetään lupa a) luonnonvarojen etsintään, käyttöön tai talteenottoon aluevesiltä, mannerjalustasta tai talousvyöhykkeeltä; ja b) määräävän omistuosuuden hankintaan yrityksissä, jotka harjoittavat a alakohdassa tarkoitettua toimintaa.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	CY: Yhtiöillä, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, on oltava maksettua osakepääomaa rahoitusvaatimustensa mukaisesti ja maassa asumattomien on rahoitettava osuutensa tuontivaluutalla. Jos maassa asumattomien omistusosuus ylittää 24 prosenttia, kaikki lisäykset käyttöpääomaan tai muuhun pääomaan on hankittava paikallisista ja ulkomaisista rahoituslähteistä siinä suhteessa, mikä on maassa asuvien ja asumattomien osuus yhtiön osakepääomasta. Jos kyseessä on ulkomaisen yhtiön sivuliike, koko alkuinvestoinnin pääoma on hankittava ulkomaisista lähteistä. Paikallisista lähteistä lainaaminen on sallittua ainoastaan hankkeen toteuttamisen aloittamisen jälkeen käyttöpääomavaatimusten rahoittamiseksi. FI: Suomen viranomaisten on vahvistettava sellainen ulkomaisten omistajien osakehankinta, joka oikeuttaa yli kolmannekseen suuren suomalaisen yhtiön tai suuren liikeyrityksen (jossa on yli 1 000 työntekijää tai jonka liikevaihto on yli 168 miljoonaa euroa tai jonka taseen loppusumma¹ on yli 168 miljoonaa euroa) äänioikeuksista. Tämä vahvistus voidaan evätä vain, jos tärkeä kansallinen etu olisi uhattuna. Näitä rajoituksia ei sovelleta televiestintäpalveluihin.

¹ Varojen kokonaismäärä tai velkojen kokonaismäärä, johon on lisätty pääoma.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	FR: Raha- ja varainhoitolain L151-1 ja R153-1 sec §:n nojalla ulkomaiset sijoitukset Ranskaan raha- ja varainhoitolain R153-2 §:ssä tarkoitetuilla toimialoilla edellyttävät talousministerin ennakkohyväksyntää. Ranska varaa itselleen oikeuden rajoittaa ulkomaalaisomistusta hiljattain yksityistetyissä yrityksissä Ranskan hallituksen tapauskohtaisesti määrittelemiін osuuksiin yleisölle tarjottavista osakkeista. HU: Ei sitoumuksia hiljattain yksityistettyjen yritysten ulkomaisen omistuksen suhteen. IT: Hiljattain yksityistetyille yrityksille voidaan myöntää yksinoikeuksia tai niiden yksinoikeudet voidaan säilyttää. Hiljattain yksityistetyissä yrityksissä käytettäviä äänioikeuksia voidaan rajoittaa joissakin tapauksissa. Puolustuksen, liikenne-, televiestintä- ja energiapalvelujen alalla toimivien yritysten suurten omistusosuuksien hankinta edellyttää toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää viiden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta. LT: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeät yritykset, joiden omistusoikeuden on kuuluttava valtiolle (pääoman osuus, joka voi olla kotimaisten tai ulkomaisten luonnollisten henkilöiden omistuksessa kansallisten turvallisuusetujen mukaisesti, kun on kyse sijoituksista kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti merkittäviін yrityksiін, toimialoihin ja laitoksiін, sekä menettelyt ja perusteet potentiaalisten kansallisten sijoittajien ja potentiaalisten yritysten vaatimustenmukaisuuden määrittelemiseksi jne.).

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	MT: Yrityksillä, joissa on osallisina muita kuin maahan sijoittautuneita oikeushenkilöitä ja muita kuin maassa oleskelevia luonnollisia henkilöitä, on oltava vähimmäisosakepääoma, josta 50 prosenttia on oltava maksettua pääomaa. Muiden kuin maahan sijoittautuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden prosenttiosuus omasta pääomasta on maksettava ulkomailta peräisin olevilla varoilla. Valuuttavaltuutusta koskevan lain 17 pykälän mukaan muualla kuin Maltalla oleskelevien tai muualla kuin Maltalle sijoittautuneiden, jotka haluavat tarjota palveluita kaupallisen läsnäolon kautta Maltalla, on tätä varten rekisteröitävä paikallinen yhtiö ja saatava tähän Maltan keskuspankin ennakolta antama lupa. PT: Ulkomaalaisomistusta hiljattain yksityistetyissä yrityksissä voidaan rajoittaa siten, että Portugalin hallitus määrittää yleisölle tarjottavien osakkeiden enimmäismäärän tapauskohtaisesti. SI: Rahoituspalvelujen osalta luvan antavat toimialakohtaisissa sitoumuksissa ilmoitetut viranomaiset niissä ilmoitettujen edellytysten mukaisesti. Maassa ei sovelleta rajoituksia uusien liikeyritysten perustamiseen (uudet investointihankkeet).
KAIKKI TOIMIALAT	Maantieteelliset alueet FI: Ahvenanmaalla on rajoitettu Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä kaikkien oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
1. MAATALOUS, METSÄSTYS, METSÄTALOUS	
A. Maatalous, metsästys (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ¹	EU: Maataloustuotteiden tuotantoon sovelletaan määrällisiä rajoituksia. AT, HR, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia maataloustoiminnan osalta. CY: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion sijoittajien osakkuus voi olla enintään 49 prosenttia. FI: Ainoastaan poronhoitoalueella asuvat ETA-valtioiden kansalaiset voivat omistaa poroja ja harjoittaa porotaloutta. Yksinoikeuksia voidaan myöntää. FR: EU:n ulkopuolisilta sijoittajilta edellytetään lupa maatilojen ja maatalouden osuuskuntien perustamista varten. IE: Mercosuriin kuuluvassa allekirjoittajavaltiossa vakinaisesti asuvat tarvitsevat luvan sijoittautumiseen myllytoiminnan alalla. SE: Ainoastaan saamelaiset voivat omistaa poroyrityksiä ja harjoittaa porotaloutta.

¹ Maatalouteen, metsästyksen sekä metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Metsätalous ja puunkorjuu (ISIC rev 3.1: 020) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ¹	BG: Ei sitoumuksia puunkorjuun osalta.
2. KALASTUS JA VESIVILJELY (ISIC rev. 3.1: 0501, 0502) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ²	EU: Ei sitoumuksia.

¹ Maatalouteen, metsästyksen sekä metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

² Maatalouteen, metsästyksen sekä metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
3. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA	
A. Kivi- ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC rev 3.1: 10)	EU: Ei sitoumuksia EU:n ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden osalta, joiden osuus EU:n alueelle tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
B. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto ¹ (ISIC rev 3.1: 1110)	EU: Varauma, joka koskee hiilivetyjen etsintää, hyödyntämistä ja jalostusta: hiilivetyjen etsintään, hyödyntämiseen ja tuotantoon tarkoitettujen lupien antamisen ja käytön edellytyksistä 30 päivänä toukokuuta 1994 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 94/22/EY (EYVL L 164, 30.6.1994, s. 3) säädetään, että jos todetaan, että kolmas maa ei myönnä EU:n yhteisöille kyseisiin toimiin pääsyn tai niiden toteuttamisen osalta vastaavaa kohtelua kuin EU myöntää kolmansien maiden yhteisöille, neuvosto voi komission ehdotuksesta antaa Euroopan unionin jäsenvaltiolle luvan evätä lupa sellaiselta yhtiöltä, joka on tosiasiallisesti kyseisen kolmannen maan tai kolmannen maan kansalaisen määräysvallassa (vastavuoroisuus).
C. Metallimalmien louhinta (ISIC rev 3.1: 13)	EU: Ei sitoumuksia raakaöljyn ja maakaasun tuotannon osalta.
D. Muu kaivostoiminta ja louhinta (ISIC rev 3.1: 14)	BG, HU, LT, MT, CZ, SK, CY: Ei sitoumuksia. ES: Varauma, joka koskee EU:n ulkopuolisista maista peräisin olevia sijoituksia strategisiin mineraaleihin.

¹ Ei sisällä kaivostoimintaan liittyviä öljy- ja kaasukentillä tarjottavia palkkio- tai sopimusperusteisia palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.A Kaivostoimintaan liittyvät palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	DK: Oikeuteen hyödyntää ja tuottaa hiilivetyjä ja geotermisen energian potentiaalia tarvitaan lupa, jonka myöntää Tanskan talous- ja elinkeinoministeri. Hiilivetyjen tuottaminen edellyttää valtion osallistumista. Valtio voi vaatia luvanhaltijaa tekemään yksiköintiä koskevan sopimuksen sellaisten muiden luvanhaltijoiden kanssa, joilla on viereistä aluetta koskeva toimilupa. Lupaa hakevalla toimijalla, jonka asuinpaikka on Tanskan ulkopuolella, on oltava sääntömääräinen kotipaikka EU:n alueella. EL: Oikeuteen hyödyntää ja jalostaa kaikkia mineraaleja, lukuun ottamatta hiilivetyjä, kiinteitä polttoaineita, radioaktiivisia mineraaleja ja geotermisen energian potentiaalia, tarvitaan Kreikan lupa, joka myönnetään ministerineuvoston suostumuksen jälkeen. FR: Muiden kuin maassa oleskelevien on perustettava louhinta-alan yritys ranskalaisen tai eurooppalaisen tytäryhtiön muodossa, jonka johtajan on oleskeltava Ranskassa tai jossakin muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja ilmoitettava oleskelupaikkansa paikallisille läänin viranomaisille. NL: Hiilivetyjen tuottaminen edellyttää valtion osallistumista. Tähän kuuluu osallistuminen tuotantolaitoksiin. Valtio voi vaatia luvanhaltijaa tekemään yksiköintiä koskevan sopimuksen sellaisen toisen luvanhaltijan kanssa, jolla on viereistä aluetta koskeva toimilupa. SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säännelty kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsin valaliittoon tai OECD:n jäsenvaltioon taikka sijoittautumista kolmanteen maahan vastavuoroisuuden perusteella taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta. Kaivostoiminnasta vastaava ministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
4. VALMISTUS ¹	
A. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (ISIC rev 3.1: 15)	Ei ole.
B. Tupakkatuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 16)	Ei ole.
C. Tekstiilien valmistus (ISIC rev 3.1: 17)	Ei ole.
D. Vaatteiden valmistus; turkisten muokkaus ja värjäys (ISIC rev 3.1: 18)	Ei ole.

¹ Tämä toimiala ei sisällä valmistukseen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Nahan parkitseminen ja muokkaus; matka- ja käsilaukkujen, satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus (ISIC rev 3.1: 19)	Ei ole.
F. Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 20)	Ei ole.
G. Paperin ja paperituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 21)	Ei ole.
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen ¹ (ISIC rev 3.1: 22, pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ²)	IT: Kustannus- ja painoyrityksen omistajia koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus. HR: Asuinpaikkavaatimus.

¹ Toimiala on rajattu valmistustoimintaan. Siihen ei kuulu audiovisuaalialaan liittyvä eikä kulttuurisisällön esittämistä koskeva toiminta.

² Palkkio- ja sopimusperusteinen julkaiseminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p Julkaisu- ja painopalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
I. Koksituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 231)	Ei ole.
J. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 232)	EU: Ei sitoumuksia EU:n ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden osalta, joiden osuus EU:n alueelle tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
K. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähdysaineiden, valmistus (ISIC rev 3.1: 24 pl. räjähdysaineiden valmistus)	Ei ole.
L. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 25)	Ei ole.
M. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 26)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
N. Perusmetallien valmistus (ISIC rev 3.1: 27)	Ei ole.
O. Metallituotteiden valmistus, pl. koneet ja laitteet (ISIC rev 3.1: 28)	Ei ole.
P. Koneiden valmistus	
a) Yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 291)	Ei ole.
b) Erikoiskoneiden, muiden kuin aseiden ja ammusten, valmistus (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Ei ole.
c) Muualle luokittelematon kodinkoneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 293)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
d) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 30)	Ei ole.
e) Muualle luokittelematon sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 31)	Ei ole.
f) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 32)	Ei ole.
Q. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus (ISIC rev 3.1: 33)	Ei ole.
R. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus (ISIC rev 3.1: 34)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
S. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus (ISIC rev 3.1: 35 pl. sotalaivojen, -lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus)	Ei ole.
T. Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Ei ole.
U. Kierrätys (ISIC rev 3.1: 37)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
5. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN (PL. YDINVOIMAAN PERUSTUVA SÄHKÖNTUOTANTO)	
A. Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun (osittain ISIC rev 3.1: 4010) ¹	EU: Ei sitoumuksia.
B. Kaasun tuotanto; kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun (osittain ISIC rev 3.1: 4020) ²	EU: Ei sitoumuksia.

¹ Ei sisällä palkkio- ja sopimusperusteista sähkönsiirtotoimintaa ja jakelujärjestelmiä, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUIHIN.

² Ei sisällä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUIHIN.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Höyryn ja lämmön veden tuotanto; höyryn ja lämmön veden jakelu omaan lukuun (osittain ISIC rev 3.1: 4030) ¹	EU: Ei sitoumuksia EU:n ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden osalta, joiden osuus EU:n alueelle tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). BG, DE, CZ, HU, LT, MT, SK: Ei sitoumuksia. AT: Ei sitoumuksia kansallisen kohtelun osalta. EL: Kiinteiden polttoaineiden, radioaktiivisten mineraalien ja geotermisen energian osalta etsintä lupaa ei myönnetä EU:n ulkopuolisten maiden luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille. Hyödyntämisoikeuteen tarvitaan Kreikan lupa, joka myönnetään ministerineuvoston suostumuksen jälkeen. FI: Varauma, joka koskee sijoituksia yrityksiin, jotka harjoittavat ydinenergiaan tai ydinaineisiin liittyvää toimintaa. Ei sitoumuksia energian sekä höyryn ja lämmön veden siirto- ja jakeluverkostojen ja -järjestelmien osalta. FR: Ei sitoumuksia sähköntuotannon osalta. LV: Valtion monopoli sähköenergian alalla.

¹ Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista höyryn ja lämmön veden siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämmön veden myyntiä, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUIHIN.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
6. YRITYSPALVELUT	
A. Asiantuntijapalvelut	
a) Lakiasiaainpalvelut (CPC 861) ¹ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”huissiers de justice” ja muut ”officiers publics et ministériels”) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut.	AT, ES, EL, LT, MT, PL, SK: Sisäisen (EU:n ja Euroopan unionin jäsenvaltion) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Slovakiassa edellytetään lisäksi asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. AT: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys Mercosuriin kuuluvassa allekirjoittajavaltiossa) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa lakiasiaintomiston liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia. Heillä ei saa olla ratkaisevaa vaikutusvaltaa päätöksenteossa.

¹ Sisältää oikeudelliset neuvonta- ja edustuspalvelut, välimies- ja välityspalvelut tai sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasiaainpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen oikeuteen, EU:n oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen kuuluvissa asioissa, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan asianajajana, ja siihen sovelletaan, samoin kuin muiden palvelujen yhteydessä, Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja tarjoavilla asianajajilla kyseiset lupavaatimukset ja -menettelyt voivat tarkoittaa muun muassa paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon soveltuvuuskokeen kautta ja lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. EU:n oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja voi periaatteessa tarjota Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen EU:n tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä Euroopan unionin asianomaisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse EU:n ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BE: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Poikkeus voidaan myöntää tietyin edellytyksin (muun muassa asuinpaikkavaatimus ja vastavuoroisuus). ”Cour de cassation” -oikeusistuimessa edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. CY: Lakiasianpalvelujen tarjoamisen osalta sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta ja edellytetään asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa. HR: Tuomioistuimissa osapuolia voivat edustaa ainoastaan Kroatian asianajajaneuvoston jäsenet (odvjetnici). Asianajajaneuvoston jäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröidyt lakiasiaintoyrököt voivat omistaa tanskalaisen lakiasiaintoyrökön osakkeita. Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat olla tanskalaisen lakiasiaintoyrökön hallituksen jäseniä tai osallistua muuten sen hallintoon. Tanskalaisen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	FR: Ranskan kansalliseen lainsäädäntöön liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Sisäiseen (EU:n ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden) oikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa muodossa. Tietty oikeudelliset muodot ("association d'avocats" ja "société en participation d'avocat") voidaan varata yksinomaan Ranskan asianajajaliiton täysjäsenille niin ikään syrjimättömästi. Edustamiseen "Cour de Cassation"- ja "Conseil d'Etat" -oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä. Ranskan tai EU:n oikeuteen liittyvissä asioissa palveluja tarjoavan lakiasian yrityksen omistukseen ja äänioikeuksiin saatetaan soveltaa osakkaiden ammatilliseen toimintaan liittyviä määrällisiä rajoituksia. HU: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava joko avoin yhtiö unkarilaisen asianajajan ("ügyvéd") tai asianajotoimiston ("ügyvédi iroda") kanssa tai edustustoimisto. IE: Irlannin kansalliseen lainsäädäntöön liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Irlannissa asianajajat jaetaan kahteen luokkaan: solicitors (asianajajat) ja barristers (oikeusasianajajat). Irlannin asianajajaliitto (Law Society of Ireland) on lakisääteinen juridinen ammatillinen järjestö, joka hallinnoi asianajajien hyväksymistä Irlannissa. Honorable Society of King's Inns hallinnoi oikeusasianajajien hyväksymistä Irlannissa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PL: EU:n asianajajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset asianajajat voivat toimia ainoastaan rekisteröidyn henkilöyhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa. PT: Portugalin oikeuden harjoittamiseen vaadittavien tutkintotodistusten tunnustamiseen sovelletaan vastavuoroisuusedellytystä. Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan nimikkeellä ”solicitadores” toimivan henkilön sekä teollis- ja tekijänoikeusasiamiehen ammattiin pääsyyn. Vain sellaiset asianajotoimistot, joiden osakepääoma on yksinomaan Portugalin asianajajaliittoon hyväksytyjen asianajajien omistuksessa, voivat harjoittaa toimintaa Portugalissa. SI: Asiakkaiden edustaminen tuomioistuimessa maksua vastaan edellyttää kaupallista läsnäoloa Sloveniassa. Ulkomainen asianajaja, jolla on oikeus toimia asianajajana ulkomailla, voi harjoittaa lakiasianpalveluja tai toimia asianajajana asianajajalain 34a §:n mukaisesti, kunhan tosiasiallisen vastavuoroisuuden edellytys täyttyy. Oikeusministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen. Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakiasian rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö). Lakiasianyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasianyrityksen osakkaita. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpitopalvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	AT: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion kirjanpitäjien (joiden on oltava Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion lainsäädännön mukaisesti hyväksytyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liike tuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Markkinoille pääsyyn sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: osa-alan työllisyystilanne. DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta lupa henkilöyhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa. FR: Tarjoajina voivat olla ainoastaan SEL- (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), AGC- (association de gestion et comptabilité) ja SCP-yhtiöt (société en commandite par actions).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	AT: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion tilintarkastajien (joiden on oltava Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Kolmannen maan tilintarkastajille voidaan myöntää erityislupa, johon sovelletaan tiettyjä ehtoja. CZ ja SK: Vähintään 60 prosenttia osakepääomasta ja äänioikeuksista on varattu maan kansalaisille. DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta lupa henkilöyhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa. FI: Suomalaisen osakeyhtiön ja sellaisten yhtiöiden, joilla on velvollisuus suorittaa tilintarkastus, tilintarkastajista vähintään yhden on täytettävä asuinpaikkavaatimus. Tilintarkastajan on oltava paikallisesti hyväksytty tilintarkastaja tai paikallisesti hyväksytty tilintarkastusyhteisö. FR: Lakisääteisten tilintarkastusten tarjoaminen on sallittu kaikenlaisille yritysmuodoille paitsi seuraaville: SNC (société en nom collectif), SCS (société en commandite simple). HR: Ei ole lukuun ottamatta sitä, että tilintarkastusta saavat suorittaa vain oikeushenkilöt.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LV: Osakkeiden omistajalla tai yrityksen johtajalla on oltava valan tehneen tilintarkastajan pätevyys Latviassa. Valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisessa yrityksessä äänioikeutetuista osakkeista yli 50 prosentin on oltava valan tehneiden tilintarkastajien tai EU:n valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisten yritysten omistamia. LT: Vähintään 75 prosenttia osakkeista olisi kuuluttava EU:n tilintarkastajille tai tilintarkastusyriyksille. PL: Tilintarkastusyriyksia voidaan perustaa vain tietyissa puolalaisissa oikeusmuodoissa ja niiden kotipaikan on oltava EU:ssa. RO: Ei sitoumuksia. SE: Vain Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat, valtuutetut tilintarkastajat ja rekisteröidyt tilintarkastusyriykset voivat tarjota tiettyjen oikeushenkilöiden lakisääteisiä tilintarkastuspalveluja, mukaan lukien kaikki osakeyhtiöt ja luonnolliset henkilöt. Vain Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat ja rekisteröidyt julkiset tilintarkastusyriykset voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa henkilöyhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyriyksenä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen tai valtuuttaminen edellyttää asumista ETA-maassa. Nimikkeitä ”hyväksytty tilintarkastaja” ja ”valtuutettu tilintarkastaja” saavat käyttää ainoastaan tilintarkastajat, joille on annettu hyväksyntä tai valtuutus Ruotsissa. Taloudellisten yhteenliittymien ja tiettyjen muiden yritysten tilintarkastajilla, jotka eivät ole hyväksytyjä tai valtuutettuja kirjanpitäjiä, on oltava toimipaikka ETA-alueella. Toimivaltainen viranomainen voi myöntää poikkeuksia tästä vaatimuksesta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SI: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava oikeushenkilöys. Kolmannen maan tilintarkastusyhteisö voi olla osakkeenomistaja slovenialaisissa tilintarkastusyhtyksissä tai muodostaa henkilöyhtiön tällaisen yrityksen kanssa, jos sen kolmannen maan lainsäädännön mukaan, jossa tilintarkastusyhteisö on perustettu, slovenialaiset tilintarkastusyhtykset voivat olla osakkeenomistajia kyseisen maan tilintarkastusyhteisössä tai muodostaa henkilöyhtiön tällaisen yhteisön kanssa. Sloveniassa perustetun tilintarkastusyhtyrityksen johtokunnan jäsenistä vähintään yhden on asuttava vakinaisesti Sloveniassa. ES: Muiden kuin tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87) soveltamisalaan kuuluvien yritysten lakisääteisiä tilintarkastajia, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	AT: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion veroneuvojien (joiden on oltava Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liike tuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Markkinoille pääsyyn sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: osa-alan työllisyystilanne. FR: Tarjoajina voivat olla ainoastaan SEL- (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions) ja SCP-yhtiöt (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions). BG, PL, SI, RO: Ei sitoumuksia.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 6.A.a Lakiasiaainpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina. CY: Kansalaisuusvaatimus. FR: Arkkitehti voi sijoittautua Ranskaan arkkitehtipalvelujen tarjoamiseksi ainoastaan toimimalla (syrjimättömästi) jossakin seuraavista oikeudellisista muodoista: SA (sociétés anonymes) ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée), EURL (entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée), SCP (en commandite par actions), SCOP (société coopérative ouvrière de production), SELARL (société d'exercice libéral à responsabilité limitée), SELAFA (société d'exercice libéral à forme anonyme), SELAS (société d'exercice libéral par actions simplifiée) tai SAS (société par actions simplifiée) tai toimimalla yksityisyrittäjänä tai osakkaana arkkitehtiyrityksessä. LV: Arkkitehtipalvelujen alalla liiketoiminnan harjoittamiseen täydellä oikeudellisella vastuulla ja oikeudella tehdä hankesopimuksia tarvitaan toimilupa, jonka edellytyksenä on kolmen vuoden toiminta Latviassa rakennushankkeiden alalla ja korkeakoulututkinto. SK: Näitä palveluja tarjoavalta Slovakian alueella toimivalta luonnolliselta henkilöltä edellytetään Slovakian arkkitehtikamarin tai Slovakian insinöörikamarin jäsenyyttä. Jäsenyys edellyttää asuinpaikkaa Slovakiassa.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina. CY: Kansalaisuusvaatimus.
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	CY, EE, FI, MT: Ei sitoumuksia. AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta psykologeja ja psykoterapeutteja. DE: Taloudellinen tarveharkinta, jos lääkäreillä ja hammaslääkäreillä on lupa hoitaa julkisten vakuutusjärjestelmien jäseniä. Pääasialliset arviointiperusteet: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle". Edellytetään kansalaisuutta. Ulkomaalaisten pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HR: Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. LV: Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelujen osalta kansalaisuusvaatimus. Taloudellinen tarveharkinta. Pääasialliset arviointiperusteet: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BG, LT: Palvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jonka perusteena on tarpeisiin perustuva terveydenhuollon palvelusuunnitelma ja jossa otetaan huomioon väestö ja jo olemassa olevat lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut. PL: Kansalaisuusvaatimus. RO: Ei sitoumuksia. SE: Taloudellista tarveharkintaa käytetään päätettäessä julkisella rahoituksella tuettavien yksityisvastaanottojen lukumäärästä. SI: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille tai hoitavat potilaita, on oltava terveysministeriön tai lääkärin ammattikamarin myöntämä lisenssi ja lupa terveyspalvelujen tarjoamiseen. Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapito- ja puhtaanapito- ja epidemiologisten sekä lääkäripalvelujen tai ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	AT, CY, EE, HU, MT, SI: Ei sitoumuksia. BG: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. Ei sitoumuksia sellaisten palveluiden osalta, jotka liittyvät eläinlääkinnällisiin rajatarkastuksiin, tartunta- ja loiseläintautien ehkäisyyn, paikantamiseen, hoitoon jne. ja niihin liittyvään diagnostiikkaan sekä eläintuotteiden valvontaan. FR: Kansalaisuusvaatimus rajattu EU:n ja ETA:n kansalaisiin. Ranska sallii eläinlääkäripalvelujen tarjoamisen Mercosurin palveluntarjoajille samoin ehdoin kuin Mercosur sallii niiden tarjoamisen Ranskan kansalaisille. Eläinlääkintäpalveluja tarjoavien yritysten oikeudellinen muoto on rajoitettu kolmeen yhtiömuotoon (SEP (société en participation), SCP (société en commandite par actions) ja SEL (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions)). SK: Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille. Vaaditaan eläinlääkintähallinnon lupa. SE: Taloudellista tarveharkintaa käytetään päätettäessä julkisella rahoituksella tuettavien yksityisvastaanottojen lukumäärästä. ES: Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	BG, CY, CZ, EE, FI, HU, MT, RO, SK: Ei sitoumuksia. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle". Edellytetään kansalaisuutta. Ulkomaalaisten pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HR: Kaikilta henkilöiltä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, edellytetään ammattikamarin antamaa lupaa. LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: osa-alan työllisyystilanne. SI: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille tai hoitavat potilaita, on oltava terveysministeriön tai lääkärin ammattikamarin myöntämä lisenssi ja lupa terveysten palvelujen tarjoamiseen. SE: Taloudellista tarveharkintaa käytetään päätettäessä julkisella rahoituksella tuettavien yksityisvastaanottojen lukumäärästä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	BG, CY, CZ, EE, HU, MT, SI, SK: Ei sitoumuksia. AT: Ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit. FI, SI: Ei sitoumuksia fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön osalta. FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle". Edellytetään kansalaisuutta. Ulkomaalaisten pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HR: Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: osa-alan työllisyystilanne. PL: Kansalaisuusvaatimus. SE: Taloudellista tarveharkintaa käytetään päätettäessä julkisella rahoituksella tuettavien yksityisvastaanottojen lukumäärästä.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäiskauppa (CPC 63211) ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut¹	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. BE, DE, DK, ES, FR, IT, HR, IE, PT: Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys. DE: Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. Henkilöt, jotka eivät ole suorittaneet farmasia-alan tutkintoa Saksassa, voivat saada luvan ainoastaan sellaisen apteekin ostamiseen, joka on jo ollut toiminnassa edellisten kolmen vuoden aikana. Muut kuin ETA-maiden kansalaiset eivät voi saada lupaa apteekin perustamiseen. Yhden henkilön omistamien apteekkien määrä on rajoitettu yhteen apteekkiin ja enintään kolmeen sivuapteekkiin. FR: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. Ulkomaalaisille proviisoreille voidaan myöntää sijoittautumislupa vuotuisten kiintiöiden puitteissa. Kaupallisen läsnäolon on tapahduttava syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimista oikeudellisista muodoista: ainoastaan SEL (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SNC (société en noms collectifs), ”société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d'officine” ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée). ES: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, ja yritykset, joiden perustaja on toimiluvan saanut farmaseutti, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden (CPC 63211) vähittäiskaupan palveluja. Kukin farmaseutti voi saada ainoastaan yhden toimiluvan.

¹ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjonnan tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupa- ja pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden tarjoaminen on varattu farmaseuteille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Ei ole.
C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut	
a) Luonnontieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851)	AT, BG, EE, HU, LV, SE, SI: Sellaisten tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei sen vuoksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi, yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisille. BE, HR, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Ei sitoumuksia.
b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 lukuun ottamatta psykologien palveluja) ¹	Ei ole.
c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)	AT, BG, EE, HU, LV, SE, SI: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa. BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Ei sitoumuksia.

¹ CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 6.A.h Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Kiinteistöalan palvelut ¹	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)	BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. DK: Valtuutetulle kiinteistönvälittäjälle annettava valtuutus voi sisältää toiminta-alaa koskevia rajoituksia.
E. Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimistä varten. LT: Alusten omistajien on oltava liettualaisia luonnollisia henkilöitä tai Liettuaan sijoittautuneita yrityksiä. SE: Ruotsin lipun alla purjehtiminen edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnassa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kytkeytyviä etuja. Määräävällä ruotsalaisvaikutuksella tarkoitetaan sitä, että suhteellisen suuri osuus aluksesta on ruotsalaisomistuksessa ja että aluksen operointi tapahtuu Ruotsista. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.

¹ Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: EU:n lentoliikenteen harjoittajan käyttämien ilma-alusten vuokraukseen tai leasingvuokraukseen ilman miehistöä (dry lease) sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. Dry lease -sopimukseen, jonka osapuolena on EU:n lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava EU:n tai kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko tietyt kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat tietyt vaatimukset täyttävien yritysten omistuksessa. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	BG, CY, CZ, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Ei ole.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainostoiminta (CPC 871)	RO: Ei sitoumuksia.
b) Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	RO, PL: Ei sitoumuksia.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Ei ole.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta BG: Ei sitoumuksia.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	RO, SI: Ei sitoumuksia. CZ: Sitoumuksia vain sellaisten konsulttipalvelujen osalta, jotka koskevat tuottavuuden parantamiseen, tuotantokustannusten pienentämiseen ja tuotannon laadun kohentamiseen tähtääviä menetelmiä maataloudessa, metsästyksessä ja metsätaloudessa.
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
h) Tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	AT, BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) Työväily- ja henkilöstöhenkilöstön hankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. ES: Valtion monopoli.
i) 2. Työväilypalvelut (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. BE, ES, FR, IT: Valtion monopoli.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. IT: Valtion monopoli.
i) 5. Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPCs 87204, 87205, 87206, 87209)	Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi HU: Ei sitoumuksia. HU: Ei ole.
j) 1. Tutkintapalvelut (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	DK: Johtokunnan jäseniä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia lentokenttäturvallisuuspalvelujen tarjoamisen osalta. BG, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Lupa voidaan myöntää ainoastaan kansalaisille ja kansallisille rekisteröidyille organisaatioille. ES: Pääsy edellyttää ennakkolupaa. Lupaa myöntäessään ministerineuvosto ottaa huomioon seuraavat seikat: pätevyys, ammatillinen luotettavuus ja riippumattomuus sekä väestön turvallisuuden ja yleisen järjestyksen suojelemisen riittävyys. FI: Lupa tarjota turvallisuuspalveluja voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueella asuville luonnollisille henkilöille tai ETA:n alueelle sijoittautuneille oikeushenkilöille. HR, CY: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	FR: Maanmittauksessa sallitut oikeudelliset muodot ovat SEL (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (société en commandite par actions), SA (sociétés anonymes) ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée). Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan etsintä- ja koekaivauspalvelujen tarjoamista varten. CY: Ei sitoumuksia. SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säännelty kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsin valaliittoon tai OECD:n jäsenvaltioon taikka sijoittautumista kolmanteen maahan vastavuoroisuuden perusteella taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta. Kaivostoiminnasta vastaava ministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen.
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LT: Valtion monopoli. SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasialliset arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitteet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasialliset arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitteet.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto- ja korjauspalvelut ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Ei ole.

¹ Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.l) 1. Alusten huolto – 6.F.l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus.
Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), huolto- ja korjauspalvelut sisältyvät kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
m) Rakennusten puhtaanapito- ja rakennuspalvelut (CPC 874)	Ei ole.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Ei ole.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei ole.
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	HR: Kustantajaa ja toimituskuntaa koskee asuinpaikkavaatimus. LT, LV: Julkaisualan sijoittautumisoikeus annetaan ainoastaan kansallisesti yhtiötetyille oikeushenkilöille (ei sivuliikkeitä). PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Ei ole.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	DK: Virallisille kielenkääntäjille ja tulkeille annettava valtuutus voi sisältää toiminta-alaa koskevia rajoituksia. HR: Ei sitoumuksia kroatialaisissa tuomioistuimissa/tuomioistuimille tarjottavien käännös- ja tulkkauspalvelujen osalta. PL: Ei sitoumuksia valan tehneiden tulkkien palvelujen osalta. BG, HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta. CY: Ei sitoumuksia käännös- ja tulkkauspalvelujen osalta.
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei ole.
r) 3. Perintäpalvelut (CPC 87902)	IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE: Kulutusluottotietopankkien osalta sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹	Ei ole.
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Ei ole.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Ei ole.

¹ Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p Julkaisu- ja painopalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) Myynti ja markkinointi r) Tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	EU: Jos EU:n ulkopuolella toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat eivät myönnä EU:n lentoliikenteen harjoittajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa (eli syrjimätöntä) kohtelua, tai jos EU:n ulkopuolella toimivat lentoliikenteen harjoittajat eivät myönnä EU:n TPJ-palvelujen tarjoajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa kohtelua, voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotta EU:ssa toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat myöntävät vastaavan kohtelun EU:n ulkopuolella toimiville lentoliikenteen harjoittajille tai EU:n lentoliikenteen harjoittajat EU:n ulkopuolella toimiville TPJ-palvelujen tarjoajille. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
7. VIESTINTÄPALVELUT	
A. Posti- ja kuriiripalvelut Postilähetysten¹ käsittelyyn² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä³ tuotettujen kirjallisten viestien käsittely, mukaan lukien yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien⁴ käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden⁵ käsittely, edellä kohdissa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina, v) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut⁶, vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely ja vii) asiakirjojen vaihto⁷.	Ei ole.

¹ 'Postilähetyksellä' tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

² 'Käsittelyllä' tarkoitetaan vastaanottoa, kuljetusta ja toimittamista.

³ Esimerkiksi kirjeet tai postikortit.

⁴ Sisältää kirjat ja kuvastot.

⁵ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

⁶ Pikalähetyspalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoelementtejä, kuten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

⁷ Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. 'Postilähetyksellä' tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos on kyse palveluista, joihin voidaan soveltaa varauksia ja jotka koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä¹, joiden hinta on alempi kuin viisinkertainen perustariffi, tai jotka koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä. (CPC 751 osittain, CPC 71235 osittain² ja CPC 73210³ osittain)	

¹ 'Kirjelähetyksillä' tarkoitetaan minkä tahansa laatukselle fyysiselle alustalle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

² Posti- ja kuriirilähetyksen kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.

³ Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Televiestintäpalvelut Televiestintäpalveluihin eivät kuulu siirrettyä sisältöä tarjoavat palvelut tai tällaista sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut.	CY: Lähetysoalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta mitä tahansa sähkömagneettista keinoa käyttäen ¹ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa ²	Ei ole. CY: Lähetysoalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	CY: Kolmansien maiden kansalaisiin sovelletaan erityisiä edellytyksiä ja toimintaan vaaditaan lupa.

¹ Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen, datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.

² 'Yleisradiotoiminnalla' tarkoitetaan radioviestintää, jonka lähetykset on tarkoitettu yleisön suoraan vastaanotettaviksi, ja siihen voi kuulua äänen lähettäminen ja televisiolähetykset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysaineiden ja muiden sotatarvikkeiden jakelu) Kaikki jäljempänä luetellut osa-alat	AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. Farmaseuttisten tuotteiden ja tupakkatuotteiden jakelua varten yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa. FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien ja farmaseuttisten tuotteiden jakelun osalta. HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden jakelun osalta.
A. Komissionääripalvelut	
a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei ole.
b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Tukkukaupan palvelut	
a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei ole.
b) Telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain)	Ei ole.
c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut ¹)	FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. FR: Tukkukauppaa harjoittavien apteekkien toimilupiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.

¹ Kyseiset palvelut, joihin kuuluu koodi CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.D Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut sekä sähkön, höyryn ja lämmön veden tukkukaupan palvelut

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Vähittäiskaupan palvelut¹ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) Telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631) Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet² (CPC 632 pois lukien CPC 63211 ja 63297)	ES, FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. FR: Tupakkakauppiaita (buraliste) koskee kansalaisuusvaatimus. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavarataloille (Ranskassa ja Portugalissa ainoastaan suurille tavarataloille) myönnetään lupa taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. IE, SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan osalta.

- ¹ Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut ja kohtaan 6.F.1).
- Ei sisällä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut ja 19. F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäiskauppa sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämminvien vähittäiskaupan palvelut
- ² Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy ASIAANTUNTIJAPALVELUJEN kohtaan 6.A.k.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	Ei ole.
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921) B. Ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulutuspalvelut (CPC 922) C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923) D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	EU: Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. AT: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen eikä radio- tai televisiolähetysten toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta. BG: Ei sitoumuksia ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen tarjoamien alemman perusasteen tai ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta eikä korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta. CZ, SK: Johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta lukuun ottamatta toisen asteen koulutuksen jälkeisiä teknisiä ja ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310). CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	HR: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulutuspalvelujen (CPC 921) osalta. Ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulutuspalvelut: ei mitään oikeushenkilöiden osalta. EL: Alemman perusasteen sekä ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia sellaisten korkea-asteen oppilaitosten osalta, jotka myöntävät tunnustettuja valtiollisia tutkintotodistuksia. ES, IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan sellaisten yksityisten yliopistojen perustamiseen, joilla on lupa myöntää tunnustettuja tutkintotodistuksia. Asianomaiseen menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys. FR: Opettaminen yksityisin varoin rahoitetussa oppilaitoksessa edellyttää Ranskan tai EU:n kansalaisuutta. Ulkomaiden kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja toisen asteen tai korkea-asteen oppilaitoksissa. Ulkomaiden kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja toisen asteen tai korkea-asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti. HU: Lupien myöntämisestä vastaavat paikallisviranomaiset (korkeakoulujen ja korkea-asteen oppilaitosten tapauksessa keskusviranomaiset) voivat rajoittaa perustettavien koulujen lukumäärää.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SK: Viranomaiset voivat rajoittaa perustettavien koulujen lukumäärää. LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin toisen asteen teknisen ja ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224). SI: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulujen osalta. Ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulujen sekä korkeakoulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE: Ei sitoumuksia. CZ, SK: Yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusverkostoon edellyttää hyväksyntää. Johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
11. YMPÄRISTÖPALVELUT A. Jätevesipalvelut (CPC 9401) ¹ B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) b) Puhtaanapito ja vastaavat palvelut (CPC 9403) C. Ilman laadun ja ilmaston suojele (CPC 9404) ²	Ei ole.

¹ Vastaa viemärointipalveluja.

² Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 9406 osittain) ¹ E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) F. Biologisen monimuotoisuuden suojelu ja maisemansuojelu a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 9409)	

¹ Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	AT: Lupa Mercosuriin kuuluvien allekirjoittajavaltioiden vakuutuksenantajien sivuliikkeitä varten on evättävä, jos vakuutuksenantajalla ei ole Mercosurissa oikeudellista muotoa, joka vastaa osakeyhtiötä tai keskinäistä vakuutusyhtiötä tai on niihin verrattavissa. BG, ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan tai Espanjaan Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion vakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota saman luokan vakuutuksia Mercosuriin kuuluvassa allekirjoittajavaltiossa vähintään viiden vuoden ajan. ES: Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille. ES: Aktuaaripalveluja koskee asuinpaikkavaatimus, ja lisäksi edellytetään kolmen vuoden kokemusta alalta. EL: Sijoittautumisoikeuteen ei kuulu vakuutusyhtiöiden edustustojen tai muun pysyvän edustuksen perustaminen, elleivät kyseiset edustustot ole toimistoja, sivuliikkeitä tai päätoimipaikkoja.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	FI: Lakisääteisiä eläkevakuutuksia tarjoavan vakuutusyhtiön perustajista sekä sen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. IT: Lupa sivuliikkeiden perustamiseen edellyttää viime kädessä valvontaviranomaisten suorittamaa arviointia. BG, PL: Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtiö paikalla (ei sivuliikkeitä). PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen Portugaliin Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion vakuutuspalveluja tarjoavien oikeushenkilöiden on osoitettava, että niillä on kokemusta toiminnan harjoittamisesta vähintään viideltä edeltävältä vuodelta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille. SK: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiömuotoisena tai harjoittaa vakuutustoimintaa tytäryhtiöidensä kautta, joilla on Slovakiassa sääntömääräinen kotipaikka (ei sivuliikkeitä). Molemmissa tapauksessa toimilupa edellyttää valvontaviranomaisen arviointia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SI: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi olla osakkaana yksityistämisen kohteena olevissa vakuutusyhtiöissä. Keskinäisen vakuutusyhtiön jäsenyys on rajattu yrityksiin, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan (ei sivuliikkeitä), ja slovenialaisiin luonnollisiin henkilöihin. Konsultointi- ja vahingonselvittelypalvelujen tarjoaminen edellyttää, että oikeushenkilönä on yhtiö (ei sivuliikkeitä). SE: Sellaiset vakuutuksia tarjoavat yritykset, joita ei ole yhtiötetty Ruotsissa, voivat sijoittautua ainoastaan sivuliikkeen kautta.
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja)	EU: Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja sääntömääräisen kotipaikan on oltava samassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. BG: Eläkevakuutustoimintaa varten vaaditaan osakkuus yhtiötetyissä eläkevakuutusyhtiössä (ei sivuliikkeitä). Hallintoneuvoston puheenjohtajalla ja hallituksen puheenjohtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka Bulgariassa. HR: Ei mitään lukuun ottamatta maksu- ja selvityspalveluja, joissa keskussäilytysyhteisö on ainoa palveluntarjoaja Kroatiassa. Mahdollisuus käyttää keskussäilytysyhteisön palveluja on myönnettävä muille kuin maassa asuville syrjimättömällä tavalla.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	HU: Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille eivätkä pääomasijoitusten hallinnointipalveluja. Rahoituslaitoksen johtokuntaan on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka ovat Unkarin kansalaisia, asuvat maassa asiaa koskevien valuuttakauppasäännösten mukaisesti ja joiden vakinaisena asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari. IE: Sijoitusrahastojen ja vaihtuvapääomaisten yhtiöiden (muut kuin siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset, jäljempänä 'yhteissijoitusyritykset') muodossa olevien yhteissijoitusten osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan ja rahastoyhtiön on oltava yhtiöitetty Irlannissa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa (ei sivuliikkeitä). Kommandiittisijoitusyhtiön osalta vähintään yhden osakkaan on oltava yhtiöitetty Irlannissa. Pääsy Irlannin pörssin jäseneksi edellyttää, että yritykselle on myönnetty lupa joko a) Irlannissa, mikä edellyttää, että yrityksen on oltava yhtiöitetty tai osakeyhtiö, jonka päätoimipaikka / sääntömääräinen kotipaikka on Irlannissa; tai b) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin sekä neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1) mukaisesti.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	IT: Jotta yritys voisi saada luvan hoitaa arvopapereiden selvitysjärjestelmiä Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Jotta yritys voi saada luvan hoitaa arvopaperikeskuksen talletuspalveluja Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin EU:n lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen yhteissijoitusyritysten osalta toimitsijamiehen tai omaisuudenhoitajan on oltava yhtiöitetty Italiassa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta. Yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu EU:n lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiöitettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on EU:ssa, sekä Italiassa yhtiötetyt yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja. Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä Euroopan unionin jäsenvaltion alueella asuvia toimiluvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia. Ulkomaisten välittäjien edustustot eivät voi harjoittaa sijoituspalvelujen tarjoamiseen tähtäävää toimintaa. LT: Varojen hoitoa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Liettuassa, voivat toimia säilytysyhteisinä. Pankin johtajista vähintään yhden on puhuttava liettuan kieltä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyhtiöt tai muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt (ei sitoumuksia EU:n ulkopuolisten maiden yritysten sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta). RO: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja. SK: Sijoituspalveluja voivat Slovakiassa tarjota pankit, sijoitusyhtiöt, sijoitusrahastot ja arvopaperikauppiat, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma (ei sivuliikkeitä). SI: Ei sitoumuksia yksityistämisen kohteena olevien pankkien omistuksen tai yksityisten (ei-lakisääteisten) eläkerahastojen osalta. SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö ja asuttava EU:ssa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192) C. Hoitolaitosten palvelut (muut kuin sairaalapalvelut) (CPC 93193) D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	EU: Yksityisten toimijoiden osallistuminen terveydenhuolto- ja sosiaaliverkostoon edellyttää hyväksyntää. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. AT: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen osalta. SI: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille tai hoitavat potilaita, on oltava terveysministeriön tai lääkärin ammattikamarin myöntämä lisenssi ja lupa terveystieteiden tarjoamiseen. BG: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen tai hoitolaitosten palvelujen (muut kuin sairaalapalvelut) osalta. CY, CZ, FI, MT, SE, SK, SI: Ei sitoumuksia. FR: Ei sitoumuksia muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Ei ole, paitsi joidenkin sosiaalihuoltopalvelujen perustamiseen saatetaan soveltaa tarveperusteisia rajoituksia tietyillä maantieteellisillä alueilla. Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. HU: Ei sitoumuksia sosiaalipalvelujen osalta. PL: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, hoitolaitosten palvelujen (muut kuin sairaalapalvelut) eikä sosiaalipalvelujen osalta. BE, DE, ES: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, hoitolaitosten palvelujen (muut kuin sairaalapalvelut) eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta. DE: Pelastuspalvelut ja ”ammattitaitoiset sairaankuljetuspalvelut” saatetaan varata voittoa tavoittelemattomille toimijoille. Tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää saatetaan rajoittaa yhteentoimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. lentoliikenteen ateriapalvelut ¹	BG: Yhtiöittäminen vaaditaan (ei sivuliikkeitä). IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan baareihin, kahviloihin ja ravintoloihin. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys. HR: Sijoittautumiselle historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittäville suojelluille alueille tai kansallis- ja luonnonpuistoihin vaaditaan Kroatian hallituksen hyväksyntä, joka voidaan evätä.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut) (CPC 7471)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). CY: Ei sitoumuksia.
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Ei ole. CY: Ei sitoumuksia.

¹ Lentoliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 17.E.a) Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 96191), kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetaiteilijoiden ja muiden yksittäisten taiteilijoiden palveluja (CPC 96192) sekä teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193). EE: Ei sitoumuksia viihdepalvelujen (CPC 96199) osalta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain).
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	FR: Ulkomainen omistusosuus olemassa olevissa ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivallasta. Ulkomaisten uutistoimistojen sijoittautumiseen sovelletaan kansallisessa sääntelyssä vahvistettuja ehtoja. Ulkomaisten sijoittajien uutistoimistojen perustaminen edellyttää vastavuoroisuutta. BG, CY, CZ, HU, LT, RO, PL, SK: Ei sitoumuksia. PT: Portugalissa yhtiötettyjen osakeyhtiömuotoisten ("Sociedade Anónima") uutistoimistojen sosiaalisen pääoman nimellisarvo on voitava ilmoittaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia. AT, LT: Yksityisten toimijoiden osallistuminen kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten palveluverkostoon edellyttää hyväksyntää tai toimilupaa.
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	AT, SI: Ei sitoumuksia hiihtokoulupalvelujen eikä vuoristo-oppaiden palvelujen osalta. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ¹) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ²)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi.

¹ Näihin sitoumuksiin ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman Euroopan unionin jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta UNCLOS-sopimuksen mukaisesti, sekä jostakin Euroopan unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

² Näihin sitoumuksiin ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta UNCLOS-sopimuksen mukaisesti, sekä jostakin Euroopan unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
D. Tieliikenne	
a) Matkustajaliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)	EU: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi tarjota Euroopan unionin jäsenvaltion sisäisiä liikennepalveluja (kabotaasi) lukuun ottamatta linja-autojen, joissa on kuljettaja, muita kuin säännöllisiä vuokrauspalveluja. EU: Taksipalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. AT, BG: Yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa. BG, CZ: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI, LV: Vaaditaan toimilupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille. LV ja SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja. ES: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan koodin CPC 7122 osalta. Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT, PT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. ES, IE, IT: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. FR: Ei sitoumuksia kaukoliikenteen linja-autopalvelujen osalta.
b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. posti- ja kuriirilähetysten kuljetus omaan lukuun¹)	AT, BG: Yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa. ES: Lupa kaupallisen läsnäolon perustamiseen Espanjaan voidaan evätä palveluntarjoajilta, joiden lähtömaa ei myönnä espanjalaisille palveluntarjoajille tosiasiallista markkinoille pääsyä (CPC 7123). BG, CZ: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI, LV: Vaaditaan toimilupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille. LV ja SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja. IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä.

¹ CPC 71235 osittain; sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 7.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ¹ (CPC 7139)	AT: Yksinoikeuksia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa.
17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ²	
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi. IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa ³ . Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Alusten käyttöä edellyttäviä meriliikenteen liitännäispalveluja voidaan tarjota ainoastaan Bulgarian lipun alla purjehtivia aluksia käyttämällä.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.B.

² Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1) 1. Alusten huolto ja korjaus – 6.F.1) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus.

³ Kyseistä toimenpidettä sovelletaan syrjimättömästi.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Meriliikenteen huolintapalvelut g) Alusten vuokraus miehistöineen (CPC 7213) h) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut) (CPC 749 osittain)	SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset. HR: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: c) Tulliselvityspalvelut, d) Konttiasema- ja varastointipalvelut, e) Varustamon edustajan palvelut ja f) Meriliikenteen huolintapalvelut. Seuraavien osalta: a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut, b) Varastointipalvelut, j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut), h) Työntö- ja hinauspalvelut ja i) Meriliikenteen tukipalvelut: ei mitään lukuun ottamatta sitä, että ulkomaisten oikeushenkilöiden edellytetään perustavan Kroatiaan yhtiön, jolle satamaviranomaisen on myönnettävä toimilupa julkisen tarjouskilpailumenettelyn perusteella. Palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa satamakapasiteetin rajoitusten mukaisesti.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7113) e) Rautatieliikenteen tukipalvelut (CPC 743) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. CZ: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR: Ei sitoumuksia työntö- ja hinauspalvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tieliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut (CPC 744) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalveluihin voidaan myöntää lupa ainoastaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. CZ: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalveluihin vaaditaan toimilupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR, CY: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Lentoliikennepalvelujen liitännäispalvelut	
a) Maahuolintapalvelut (mukaan lukien ateriapalvelut)	EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta markkinoille pääsyä. Toimenpiteiden luokan ratkaisee lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PL: Jäädetyttyjen tai jäähdytetyjen tuotteiden varastointipalveluja sekä nesteiden ja kaasujen irtovarastointipalveluja koskevat toimien luokat riippuvat lentokentän koosta. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan.
c) Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748 osittain)	CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. BG: Ulkomaiset henkilöt voivat tarjota palveluja ainoastaan omistamalla bulgarialaisyrityksen pääomasta enintään 49 prosenttia ja sivuliikkeiden välityksellä. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Ei ole.
18. MUUT LIIKENNEPALVELUT	
Yhdistettyjen kuljetuspalvelujen tarjoaminen	Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei mitään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta minkään tietyn liikennemuodon osalta tässä luettelossa määrättyjen rajoitusten soveltamista. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetuksen liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.C Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
19. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹	CY: Ei sitoumuksia. SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säänneltyt kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsin valaliittoon tai OECD:n jäsenvaltioon taikka sijoittautumista kolmanteen maahan vastavuoroisuuden perusteella taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta. Kaivostoiminnasta vastaava ministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen.
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia.

¹ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteidä (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	CY, CZ, MT, PL, SK: Energiantuottajamaiden sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI: Ei sitoumuksia siltä osin kuin on kyse ulkomaisten henkilöiden tai yritysten nesteytetyn maakaasun, jäljempänä 'LNG', terminaalien (mukaan lukien LNG-terminaalin varastointiin tai uudelleen kaasuunnuttamiseen käytettävät osat) omistuksesta tai määräysvallasta energiaturvallisuuteen liittyvistä syistä.
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelut	EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelujen osalta. FI: Ei sitoumuksia sähkön tuonnin sekä tukku- ja vähittäiskaupan osalta. Sovelletaan monopolien tai yksinoikeuksien muodossa olevia määrällisiä rajoituksia, jotka koskevat maakaasun tuontia sekä höyryn ja lämmينveden tuotantoa ja jakelua. SK: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan) siltä osin kuin on kyse nestemäisistä ja kaasumaisista polttoaineista.
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613) F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäiskauppa (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäiskaupan palvelut	EU: Ei sitoumuksia moottoripolttoaineiden, sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäiskaupan palvelujen osalta. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavarataloille (Ranskassa ja Portugalissa ainoastaan suurille tavarataloille) myönnetään lupa polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäiskauppaan ainoastaan taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, ja konsultointipalvelujen osalta ei mitään. SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kaasun jakeluun liittyviä palveluja, ja kaasun jakelun osalta ei mitään.
20. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Ei ole.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	CY: Ei sitoumuksia. IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
c) Kosmetologin käsittely-, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. CY: Kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Muut kauneushoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. CY: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	CY: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
f) Televiestinnän yhteyspalvelut (CPC 7543)	Ei ole.

¹ Terapeuttiset hieronta- ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin 6.A.h Lääkäripalvelut ja hammaslääkäripalvelut ja 6.A.j) 2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut ja terveydenhuoltopalvelut (13.A Sairaalan palvelut ja 13.C Hoitolaitosten palvelut (muut kuin sairaalan palvelut)).

EUROOPAN UNIONI

LUETTELO RAJOITUKSISTA 10.3, 10.4, 10.8 JA 10.9 ARTIKLAN MUKAISESTI
(AVAINHENKILÖSTÖ, KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEET HARJOITTELIJAT
JA YRITYSMYYJÄT)

1. Tässä liitteessä olevassa rajoitusluettelossa ilmoitetaan 10.3 ja 10.4 artiklan nojalla vapautettu taloudellinen toiminta ja määritetään varaumien muodossa rajoitukset, joita sovelletaan avainhenkilöstöön, korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin ja yritysmyyjiin 10.8 ja 10.9 artiklan mukaisesti. Tässä liitteessä olevassa luettelossa on kaksi saraketta, joissa on seuraavat osat:

- a) toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan; ja
- b) kuvaus sovellettavista rajoituksista.

Euroopan unioni ei tee mitään avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jonka osalta se ei tee sijoittautumista koskevia sitoumuksia liitteen 10-B mukaisesti, eikä se myöskään tee yritysmyyjiä koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jonka osalta se ei tee palvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia liitteiden 10-A ja 10-B mukaisesti.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnin yhteydessä tässä liitteessä tarkoitetaan:
 - a) 'CPC:llä' 1.3 artiklan c alakohdassa määriteltyä yhteistä tavaraluokitusta;

- b) 'CPC ver. 1.0:lla' yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC ver. 1.0, 1998); ja
 - c) 'ISIC Rev. 3.1:llä' kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002).
3. Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen oleskelunsa tarkoituksena tai vaikutuksena on osallistuminen tai muunlainen vaikuttaminen työntekijöiden ja johdon välisen riidan tai neuvottelujen tulokseen.
4. Tässä liitteessä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jos ne eivät ole 10.3 ja 10.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan saamista koskeva edellytys, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys ja edellytys, jonka mukaan on oltava postiosoite alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan) sovelletaan joka tapauksessa Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.
5. Niiltä osin kuin sitoumuksia ei tehdä 10 luvussa, sovelletaan edelleen kunkin osapuolen säädösten ja määräysten kaikkia muita saapumista ja tilapäistä oleskelua koskevia vaatimuksia, mukaan lukien oleskelun pituutta koskevat säädökset ja määräykset.
6. Sen estämättä, mitä tässä luvussa määrätään, sovelletaan edelleen kunkin osapuolen säädösten ja määräysten kaikkia vaatimuksia, jotka koskevat työllisyys- ja sosiaaliturvatoimenpiteitä, mukaan lukien vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevat määräykset.

7. Tässä liitteessä oleva luettelo ei rajoita niiden julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa, jotka Euroopan unioni on vahvistanut liitteessä 10-B.
8. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena arviointiperusteena on asiaankuuluvan markkinatilanteen arviointi siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai sillä alueella, jossa tai jolla palvelua on tarkoitus tarjota, mukaan luettuina olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.
9. Euroopan unioni tekee 10.3 artiklan 1 kohdassa vahvistettua markkinoille pääsyä koskevia sitoumuksia tarvittaessa jäsenvaltiokohtaisesti.
10. Selvytyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä sama kohtelu kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien kyseisen sopimuksen tai toimenpiteiden täytäntöönpano Euroopan unionin jäsenvaltioissa, seuraaville:
 - a) Euroopan unionin jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
 - b) Euroopan unionin jonkin toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Tällainen kansallinen kohtelu myönnetään oikeushenkilöille, jotka on perustettu tai järjestetty Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mukaan luettuina ne, jotka ovat Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden omistuksessa tai määräysvallassa.

11. Tässä liitteessä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

- EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot
- ETA Euroopan talousalue
- AT Itävalta
- BE Belgia
- BG Bulgaria
- CY Kypros
- CZ Tšekki
- DE Saksa
- DK Tanska
- EE Viro
- EL Kreikka
- ES Espanja
- FI Suomi
- FR Ranska
- HR Kroatia
- HU Unkari
- IE Irlanti
- IT Italia
- LV Latvia

- LT Liettua
- LU Luxemburg
- MT Malta
- NL Alankomaat
- PL Puola
- PT Portugali
- RO Romania
- SK Slovakia
- SI Slovenia
- SE Ruotsi

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Kaikki toimialat	Sisäisen siirron saaneet työntekijät BG: Sisäisen siirron saaneiden työntekijöiden määrä saa olla enintään 10 prosenttia kyseessä olevan bulgarialaisen oikeushenkilön vuosittain työllistämien EU:n kansalaisten määrästä. Jos työllistettyjä on vähemmän kuin 100, sisäisen siirron saaneiden työntekijöiden määrä voi olla yli 10 prosenttia työllistettyjen koko määrästä, jos siihen saadaan lupa. HU: Sisäisen siirron saaneiden työntekijöiden luokassa ei sitoumuksia sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka ovat olleet osakkaina jossakin Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion oikeushenkilössä.
Kaikki toimialat	Asiantuntijat¹ EU: Luonnollisen henkilön osaamisen arvioinnissa otetaan huomioon paitsi yrityksen kannalta erityinen osaaminen myös se, onko henkilöllä huomattava pätevyys ja riittävä ammattikokemus erityistä teknistä osaamista vaativassa työssä tai toiminnassa, mukaan lukien henkilön mahdollinen kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että johtajia, johtohenkilöstöä ja asiantuntijoita saatetaan vaatia osoittamaan, että heillä on siinä oikeushenkilössä tarvittava ammattipätevyys ja kokemus, johon heidät siirretään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Kaikki toimialat	Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat BG, HU: Korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa¹. AT, DE, ES, FR, HU, LT, SK: Harjoittelun on liityttävä suoritettuun korkeakoulututkintoon.
Kaikki toimialat	Toimitusjohtajat ja tilintarkastajat AT: Oikeushenkilöiden sivuliikkeiden toimitusjohtajien on asuttava vakinaisesti Itävallassa. Oikeushenkilön tai sivuliikkeen palveluksessa olevien luonnollisten henkilöiden, jotka vastaavat Itävallan kauppalaain noudattamisesta, kotipaikan on oltava Itävallassa. FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yksityisyrityksenä, tarvitsee elinkeinoluvan, ja hänellä on oltava pysyvä oleskelulupa EU:ssa. Kaikilla toimialoilla, lukuun ottamatta televiestintäpalveluja, osakeyhtiön toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Televiestintäpalvelujen alalla toimitusjohtajan edellytetään asuvan vakinaisesti maassa. FR: Kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa. RO: Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia. SE: Oikeushenkilön tai sivuliikkeen toimitusjohtajan on asuttava Ruotsissa.

¹ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Kaikki toimialat	Yritystyyppi AT, CZ, SK: Sisäisen siirron saaneiden työntekijöiden, korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden ja yritysmyyjien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa; muuten: ei sitoumuksia. FI: Johdon on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa.
Kaikki toimialat	Tunnustaminen EU: Tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja EU:n direktiivejä sovelletaan ainoastaan EU:n kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa¹.

¹ Jotta EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten tutkinnot voidaan tunnustaa koko unionissa, on neuvoteltava 10.11 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
1. MAATALOUS, METSÄSTYS, METSÄTALOUS	
A. Maatalous, metsästys (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ¹	AT, DE, DK, HU, LT, MT, RO: Ei sitoumuksia maataloustoiminnan osalta. CY: Mercosurin sijoittajien osakkuus voi olla enintään 49 prosenttia. FR: Maatalouden osuuskunnan jäsenyys tai sen johtajana toimiminen edellyttää ennakkolupaa. FI: Ainoastaan poronhoitoalueella asuvat ETA-valtioiden kansalaiset voivat omistaa poroja ja harjoittaa porotaloutta. Yksinoikeuksia voidaan myöntää. IE: Mercosuriin kuuluvassa allekirjoittajavaltiossa vakinaisesti asuvat tarvitsevat luvan sijoittautumiseen myllytoiminnan alalla.

¹ Maatalouteen, metsästyksen, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.f).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Metsätalous ja puunkorjuu (ISIC rev 3.1: 020) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ¹	BG, DE, LT: Ei sitoumuksia puunkorjuun osalta.
2. KALASTUS JA VESIVILJELY (ISIC rev.3.1: 0501, 0502) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ²	Ei sitoumuksia.

¹ Maatalouteen, metsästyksen sekä metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.f).

² Maatalouteen, metsästyksen, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.f).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
3. Kaivostoiminta ja louhinta ¹ A. Kivi- ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC rev 3.1: 10) B. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto ² (ISIC rev 3.1: 1110) C. Metallimalmien louhinta (ISIC rev 3.1: 13) D. Muu kaivostoiminta ja louhinta (ISIC rev 3.1: 14)	EU: Ei sitoumuksia EU:n ulkopuolisen maan luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden osalta, joiden osuus EU:n alueelle tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Ei sitoumuksia raakaöljyn ja maakaasun tuotannon osalta. CY: Ei sitoumuksia.

¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

² Ei sisällä kaivostoimintaan liittyviä öljy- ja kaasukentillä tarjottavia palkkio- tai sopimusperusteisia palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.A.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
4. VALMISTUS ¹	
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC rev 3.1: 22), pl. palkkio- ja sopimusperusteinen julkaiseminen ja painaminen ²	IT: Kustantajia koskee kansalaisuusvaatimus. PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajia ja kustannus- tai painoyrityksen omistajia koskee asuinpaikkavaatimus.

¹ Tämä toimiala ei sisällä valmistukseen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h).

² Palkkio- ja sopimusperusteinen julkaiseminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p) Julkaisu- ja painopalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
6. YRITYSPALVELUT	
A. Asiantuntijapalvelut	
a) Lakiasianpalvelut (CPC 861) ¹ Tähän eivät kuulu julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”huissiers de justice” ja muut ”officiers publics et ministériels”) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut.	AT, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Kansallisen (EU:n ja Euroopan unionin jäsenvaltion) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Espanjassa toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää tähän poikkeuksia. Slovakiassa edellytetään lisäksi asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. CY, FI: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Lakiasianpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton jäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa.

¹ Sisältää oikeudelliset neuvonta- ja edustuspalvelut, välimies- ja välityspalvelut tai sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasianpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen julkisoikeuteen, EU:n oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen kuuluvissa asioissa, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan asianajajana, ja siihen sovelletaan, samoin kuin muiden palvelujen yhteydessä, Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Asianajajilta, jotka tarjoavat kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen lainsäädäntöön liittyviä lakiasianpalveluja, voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. EU:n oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen EU:n tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä Euroopan unionin asianomaisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse EU:n ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BE: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Poikkeus voidaan myöntää tietyin edellytyksin (muun muassa asuinpaikkavaatimus ja vastavuoroisuus). ”Cour de cassation” -oikeusistuimessa edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiötä. BG: Mercosurin asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan jonkin Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa. CZ: Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. Sisäistä (EU:n ja Euroopan unionin jäsenvaltion) oikeutta koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta sekä asuinpaikkaa Tšekissä. DK: Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen ”Advokat”-nimikkeellä on sallittua ainoastaan asianajajille, joilla on tanskalainen toimilupa. Edustaminen tuomioistuimissa on varattu pääasiassa asianajajille, joilla on tanskalainen toimilupa. Muut kuin asianajajat, joilla on tanskalainen toimilupa, voivat tarjota lakiasiainpalveluja Tanskan oikeudenkäymislain mukaisesti mutta eivät saa käyttää nimitystä ”Advokat”.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	ES: Teollisoikeusasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta. HR: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittavan asianajajaliiton täysjäsenyyden edellytyksenä on kansalaisuusvaatimuksen täyttyminen tai jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuus. FI: Patenttiasiamiehellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa, jotta hänet voidaan merkitä asiamiesrekisteriin, mikä on ammatin harjoittamisen edellytys. FR: Ranskan lainsäädäntöön liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Sisäiseen (EU:n ja Euroopan unionin jäsenvaltion) oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan jossakin kansallisessa lainsäädännössä syrjimättömästi sallituista oikeudellisista muodoista. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi. Edustamiseen ”Cour de Cassation”- ja ”Conseil d’Etat” - oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä. Ranskan tai EU:n oikeuteen liittyvissä asioissa palveluja tarjoavan lakiasiainyrityksen omistukseen ja äänioikeuksiin saatetaan soveltaa osakkaiden ammatilliseen toimintaan liittyviä määrällisiä rajoituksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittamat lakiasiainpalvelut on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen, jonka on tapahduttava unkarilaisen asianajajan tai lakiasiaintoimiston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella. LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynneissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus. PT: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan nimikkeellä ”solicitadores” toimivan henkilön sekä teollis- ja tekijänoikeusasiamiehen ammattiin pääsyyn. SI: Ansiotoimintana harjoitettava asiakkaiden edustaminen tuomioistuimessa edellyttää kaupallista läsnäoloa Sloveniassa. Ulkomainen asianajaja, jolla on oikeus toimia asianajajana ulkomailla, voi harjoittaa lakiasiainpalveluja tai toimia asianajajana asianajajalain 34a §:n mukaisesti, kunhan tosiasiallisen vastavuoroisuuden edellytys täyttyy. Oikeusministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen. Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakiasiaain rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö). Lakiasiaainyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasiaainyrityksen osakkaita. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	AT: Edustamiseen toimivaltaisissa viranomaisissa sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. FR: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito- ja kirjanpidon palvelujen tarjoaminen edellyttää ulkomaisilta palveluntarjoajilta talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. CY: Kolmannen maan ammattilaisille voidaan myöntää erityislupa, johon sovelletaan tiettyjä ehtoja.
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	AT: Edustamiseen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (muun muassa osakeyhtiölaki, pörssilaki ja pankkilaki) säädettyjen tilintarkastusten suorittamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. DK: Asuinpaikkavaatimus. ES: Muiden kuin tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87) soveltamisalaan kuuluvien yritysten lakisääteisiä tilintarkastajia, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhden on täytettävä asuinpaikkavaatimus. HR: Ainoastaan viralliset tilintarkastajat, joilla on Kroatian tilintarkastajien kamarin virallisesti tunnustama toimilupa, voivat tarjota tilintarkastuspalveluja. IT: Muiden kuin tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87) soveltamisalaan kuuluvien yritysten hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus. Tilintarkastajina toimivia luonnollisia henkilöitä koskee asuinpaikkavaatimus. SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tietyille oikeushenkilöille, mm. kaikille osakeyhtiöille. Hyväksyminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa. CY: Kolmannen maan tilintarkastajille voidaan myöntää erityislupa, johon sovelletaan tiettyjä ehtoja.
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	AT: Edustamiseen toimivaltaisissa viranomaisissa sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. BG: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus. HU: Asuinpaikkavaatimus. CY: Kolmannen maan ammattilaisille voidaan myöntää erityislupa, johon sovelletaan tiettyjä ehtoja.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät LAKIASIAINPALVELUJEN kohtaan 6.A.a).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asuttava Virossa. BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelujen osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. CZ, EL, HR, HU: Asuinpaikkavaatimus. CY: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. SK: Asuinpaikkavaatimus ja kansalaisuusvaatimus.
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asuttava Virossa. BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. HR: Asuinpaikkavaatimus. EL, HU: Asuinpaikkavaatimus (koodin CPC 8673 osalta asuinpaikkavaatimusta sovelletaan ainoastaan korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin). CY: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. SK: Asuinpaikkavaatimus ja kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	CZ, IT, LT, SK: Asuinpaikkavaatimus. CZ, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. BE, LU, SI: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. BG, CY, MT: Kansalaisuusvaatimus. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista. FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HR: Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. LV: Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa tietyllä alueella. PL: Ulkomaalaiset voivat harjoittaa lääkärin ammattia luvanvaraisesti. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa. PT: Psykologeja koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, FR, HR, HU: Kansalaisuusvaatimus (FR: rajattu EU:n ja ETA-alueen kansalaisiin) CZ, SK: Kansalaisuusvaatimus ja asuinpaikkavaatimus. DK, IT: Asuinpaikkavaatimus. PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista. FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HR: Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. CY, HU: Kansalaisuusvaatimus. CZ: Ei sitoumuksia. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT, SK: Asuinpaikkavaatimus. LV: Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, jossa otetaan huomioon kyseisellä alueella toimivien kättilöiden kokonaismäärä, ja luvan myöntävät paikalliset terveystoimikunnat. LT: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten toimikuntien luvan. PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.
j) 2. Sairaanhoidon- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	BE, FR, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten toimikuntien ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten toimikuntien luvan. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista. HR: Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. HU, CY: Kansalaisuusvaatimus. LV: Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, jossa otetaan huomioon kyseisellä alueella toimivien sairaanhoidajien kokonaismäärä, ja luvan myöntävät paikalliset terveystoimikunnat. LT: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten toimikuntien luvan. SK: Asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäiskauppa (CPC 63211) ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ¹	FR: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. Ulkomaalaisille proviisoreille voidaan myöntää sijoittautumislupa vahvistettujen kiintiöiden puitteissa. DE, EL, SK, CY: Kansalaisuusvaatimus. HU: Kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä (CPC 93191). IT, PT, SK: Asuinpaikkavaatimus.
D. Kiinteistöalan palvelut ²	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus. SI: Kansalaisuusvaatimus.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)	DK: Asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan liiketoimintaviranomainen ole myöntänyt poikkeusta. FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus. SI: Kansalaisuusvaatimus.

¹ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjonnan tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupa- ja pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden tarjoaminen on varattu farmaseuteille.

² Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
F. Muut yrityspalvelut	
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	IT, PT: Biologeja ja kemistejä koskee asuinpaikkavaatimus.
f) Maatalouteen, metsästykseseen ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	IT: Agronomeja (”periti agrari”) koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	BE: Johtohenkilöstöä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Kansalaisuusvaatimus ja asuinpaikkavaatimus. DK: Johtajiin ja lentokenttäturvallisuuspalveluihin sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta. PT: Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Toimitusjohtajia ja johtajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT: Turvallisuusvartiointipalveluja ja arvoesineiden kuljettamista varten tarvittavan luvan saaminen edellyttää kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. ES: Turvallisuushenkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	BG: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus. DE: Julkisesti tehtävänsä nimitettyjä maanmittausinsinöörejä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouteen liittyvien maanmittaustoimien osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	MT: Kansalaisuusvaatimus.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LV: Kansalaisuusvaatimus.
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	EU: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkkojen huollon ja korjauksen osalta asiantuntijoita ja harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjauspalvelut ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	EU: Asiantuntijoita ja harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta seuraavia: – BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE: CPC 633, 8861, 8866; – BG: Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjauspalvelut (pl. korut): CPC 63301, 63302, 63303 osittain, 63304, 63309; – AT: CPC 633, 8861–8866; – EE, FI, LV, LT: CPC 633, 8861–8866; – CZ, SK: CPC 633, 8861–8865; ja – SI: CPC 633, 8861, 8866.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	HR, LV: Erikoisvalokuvauspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. PL: Ilmavalokuvauspalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

¹ Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.1) 1. Alusten huolto ja korjaus – 6.F.1) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	SE: Kustantajia ja kustannus- tai painoyrityksen omistajia koskee asuinpaikkavaatimus. HR: Kustantajia koskee asuinpaikkavaatimus.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	SI: Kansalaisuusvaatimus.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus. CY: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.
r) 3. Perintäpalvelut (CPC 87902)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p) Julkaisu- ja painopalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. CY: Sovelletaan erityisehtoja ja vaaditaan lupa.
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden jakelu)	CY: Energianjakeluun sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.
C. Vähittäiskaupan palvelut ¹	CY: Farmaseuttisten valmisteiden, lääkinnällisten tuotteiden ja ortopediatuotteiden sekä farmaseuttien tarjoamien muiden palvelujen osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)	FR: Tupakkakauppiaita (buraliste) koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1.) 1, 2, 3, ja 5.
Ei sisällä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.A.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	FR: Opettaminen yksityisin varoin rahoitetussa oppilaitoksessa edellyttää EU:n kansalaisuutta. Ulkomaiden kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa alemman perusasteen oppilaitoksissa. Ulkomaiden kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä alemman perusasteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Ylemmän perusasteen ja toisen asteen koulutuspalvelut (CPC 922)	FR: Opettaminen yksityisin varoin rahoitetussa oppilaitoksessa edellyttää EU:n kansalaisuutta. Ulkomaiden kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa ylemmän perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksissa. Ulkomaiden kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä ylemmän perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus. LV: Vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin toisen asteen teknisten ja ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224) sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	FR: Opettaminen yksityisin varoin rahoitetussa oppilaitoksessa edellyttää EU:n kansalaisuutta. Ulkomaiden kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa korkea-asteen oppilaitoksissa. Ulkomaiden kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä korkea-asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti. CZ, SK: Korkea-asteen koulutuspalveluihin, lukuun ottamatta toisen asteen jälkeisiä teknisiä ja ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310), sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä. EE: Ensivakuutusten osalta vakuutusosakeyhtiön, jossa on Mercosurin pääomaa, johtokuntaan voi kuulua jonkin Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion kansalaisia ainoastaan suhteessa Mercosurin pääoman osuuteen ja enintään puolet johtokunnan jäsenten määrästä. Tytäryhtiön tai itsenäisen yrityksen johtajalla on oltava pysyvä oleskelulupa Virossa. ES: Aktuaarin ammatin osalta asuinpaikkavaatimus (tai vaihtoehtoisesti kahden vuoden kokemus). IT: Aktuaarin ammattia koskee asuinpaikkavaatimus. HR: Asuinpaikkavaatimus. FI: Johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Mercosurin vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka ole EU:ssa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja)	BG: Toimitusjohtajien ja liikkeenjohdon edustajan pysyvän asuinpaikan on oltava Bulgariassa. FI: Luottolaitosten toimitusjohtajan ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava EU:ssa, jollei Finanssivalvonta ole myöntänyt poikkeusta. Johdannaispörssin välittäjän (luonnollinen henkilö) asuinpaikan on oltava EU:ssa. IT: Rahoituspalvelujen tarjoajien (promotori di servizi finanziari) on asuttava jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion alueella. LT: Pankin johtajista vähintään yhden on puhuttava liettuan kieltä. PL: Pankin hallituksen jäsenistä vähintään yhtä koskee kansalaisuusvaatimus. HR: Asuinpaikkavaatimus. Johtokunnan on johdettava luottolaitoksen liiketoimintaa Kroatian alueelta. Ainakin yhden johtokunnan jäsenen on osattava kroaattia sujuvasti.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut) A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192) C. Hoitolaitosten palvelut (muut kuin sairaalapalvelut) (CPC 93193) E. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	FR: Sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen, hoitolaitosten palvelujen (muut kuin sairaalapalvelut) ja sosiaalipalvelujen osalta tarvitaan lupa johtotehtävissä toimimiseen. Lupamenettelyssä otetaan huomioon paikallisten johtajien saatavuus. LV: Lääkäreihin, hammaslääkäreihin, kättilöihin, sairaanhoitajiin, fysioterapeutteihin ja avustavaan hoitohenkilöstöön sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. PL: Ulkomaalaiset voivat harjoittaa lääkärin ammattia luvanvaraisesti. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa. HR: Kaikilta henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä lupa. SI: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille tai hoitavat potilaita, on oltava terveysministeriön myöntämä lisenssi ja lupa terveystalusten tarjoamiseen.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. lentoliikenteen ateriapalvelut	BG: Ulkomaisia johtajia ei saa olla enemmän kuin Bulgarian kansalaisuutta olevia johtajia, jos julkisen (valtiollisen tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on yli 50 prosenttia. HR: Kotitalouksissa ja pientiloilla tarjottaviin kestitys- ja ateriapalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut) (CPC 7471)	BG: Ulkomaisia johtajia ei saa olla enemmän kuin Bulgarian kansalaisuutta olevia johtajia, jos julkisen (valtiollisen tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on yli 50 prosenttia. HR: Toimiston johtajan asema edellyttää matkailuministeriön hyväksyntää.
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	BG, CY, ES, HR, HU, IT, LT, MT, PL, SK: Kansalaisuusvaatimus. EL: Vaaditaan Kreikan matkailuministeriön jonkin matkailuopaskoulun myöntämä tutkintotodistus. Vapautus voidaan myöntää, jos tietylle kielelle ei ole vahvistetusti tarjolla matkailuopasta. FR: Ranska varaa itselleen oikeuden vaatia EU:n kansalaisuutta matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoamiseksi alueellaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalipalvelut)	
A. Viihdepalvelut (mukaan lukien teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	FR: Johtotehtäviin tarvitaan lupa. Luvan osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta, jos tarvitaan yli kaksi vuotta voimassa oleva lupa.
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)	EU: Alusten miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenne	
a) Matkustajaliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. DK, HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, MT, CY: Kansalaisuusvaatimus.
b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. posti- ja kuriirilähetysten kuljetus omaan lukuun)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus. HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ¹ (CPC 7139)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.B.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ¹	
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut	AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut	BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
c) Tulliselvityspalvelut	IT: Laiva-asiamiehen (raccomandatario marittimo) ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus.
d) Konttiasema- ja varastointipalvelut	
e) Varustamon edustajan palvelut	

¹ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1) 1. Alusten huolto ja korjaus – 6.F.1) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Meriliikenteen huolintapalvelut g) Alusten vuokraus miehistöineen (CPC 7213) h) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (pl. ateriapalvelut) (CPC 749 osittain)	
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus. CY: Taksinkuljettajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.A.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
19. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹	SK: Asuinpaikkavaatimus. CY: Ei sitoumuksia.
20. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelyynesteiden (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8. Rakennuspalvelut ja niihin liittyvät tekniset palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
c) Kosmetologin käsittely-, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeutit hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹ Terapeutit hieronta- ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtaan 6.A.h Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut ja kohtaan 6.A.j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut ja terveydenhuoltopalvelut (13.A Sairaalapalvelut ja 13.C Hoitolaitosten palvelut (muut kuin sairaalapalvelut)).

EUROOPAN UNIONI

LUETTELO SOPIMUSPERUSTEISIA PALVELUNTARJOAJIA JA ITSENÄISIÄ
AMMATINHARJOITTAJIA KOSKEVISTA SITOUMUKSISTA 10.3 JA 10.4 ARTIKLAN
MUKAISESTI

1. Tässä liitteessä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan 10.3 ja 10.4 artiklan nojalla vapautettu taloudellinen toiminta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien luokkien osalta ja täsmennetään varaumien muodossa sovellettavat rajoitukset. Tässä liitteessä olevassa luettelossa on kaksi saraketta, joissa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jonka osalta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien luokka vapautetaan; ja
- b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaumat.

Euroopan unioni ei tee sopimusperusteisia palveluntarjoajia koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei luetella ensimmäisessä sarakkeessa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnin yhteydessä tässä liitteessä tarkoitetaan:

- a) 'CPC:llä' 1.3 artiklan c alakohdassa määriteltyä yhteistä tavaraluokitusta; ja

- b) 'CPC ver. 1.0:lla' yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 77, CPC ver. 1.0, 1998).
3. Sitoumuksia ei sovelleta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien osalta, jos heidän tilapäisen oleskelunsa tarkoituksena tai vaikutuksena on osallistuminen tai muunlainen vaikuttaminen työntekijöiden ja johdon välisen riidan tai neuvottelujen tulokseen.
4. Tässä liitteessä olevaan sitoumusluetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jos ne eivät ole 10.3 ja 10.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan saamista koskeva edellytys, tutkintotodistusten tunnustuksen saamista säännellyillä aloilla koskeva edellytys, tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys ja edellytys, jonka mukaan on oltava postiosoite alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan) sovelletaan joka tapauksessa Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita tässä liitteessä olevassa luettelossa.
5. Niiltä osin kuin Euroopan unioni ei tee sitoumuksia, sovelletaan edelleen kunkin osapuolen säädösten kaikkia saapumista ja tilapäistä oleskelua koskevia vaatimuksia, mukaan lukien ne, jotka koskevat oleskelun pituutta.
6. Sen estämättä, mitä tässä luvussa määrätään, sovelletaan edelleen kunkin osapuolen säädösten ja määräysten kaikkia vaatimuksia, jotka koskevat työllisyys- ja sosiaaliturvatoimenpiteitä, mukaan lukien vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevat määräykset.
7. Tässä liitteessä oleva sitoumusluettelo ei rajoita julkisten monopolien tai yksinoikeuksien olemassaoloa asiaankuuluvilla toimialoilla, jotka kuvataan liitteessä 10-B.

8. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena arviointiperusteena on asiaankuuluvan markkinatilanteen arviointi siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai sillä jäsenvaltion alueella, jossa tai jolla palvelua on tarkoitus tarjota, mukaan luettuina olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.
9. Tässä liitteessä olevaan sitoumusluetteloon perustuvat oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.
10. Sopimusperusteisten palveluntarjoajien saapumiseen ja tilapäiseen oleskeluun sovelletaan seuraavia edellytyksiä:
 - a) luonnollisen henkilön palvelukseensa ottava oikeushenkilö ei ole työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelujen toimisto eikä toimi tällaisen toimiston kautta;
 - b) Euroopan unioniin tulevat luonnolliset henkilöt tarjoavat kyseisiä palveluja sellaisen oikeushenkilön työntekijöinä, joka on tarjonnut palveluja vähintään vuoden ajan välittömästi ennen päivää, jona saapumista koskeva hakemus esitetään, ja lisäksi luonnollisilla henkilöillä on oltava päivänä, jona Euroopan unioniin saapumista koskeva hakemus esitetään, vähintään kolmivuotinen ammattikokemus¹ toimialalta, jota sopimus koskee;

¹ Ammattikokemus on hankittu täysi-ikäisenä, siten kuin tämä määritellään sovellettavissa säädöksissä ja määräyksissä.

- c) Euroopan unioniin tulevilla luonnollisilla henkilöillä on oltava
- i) korkeakoulututkinto tai vastaavan osaamistason osoittava pätevyys¹; ja
 - ii) ammatillinen pätevyys, jos sellaista pätevyyttä edellytetään toiminnan harjoittamiseksi sen Euroopan unionin jäsenvaltion säädösten ja määräysten mukaisesti, jonka alueella palvelua tarjotaan;
- d) palvelusopimuksen kattamien henkilöiden määrä ei ole suurempi kuin on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi sen Euroopan unionin jäsenvaltion säädösten ja määräysten mukaisesti, jonka alueella palvelua tarjotaan;
- e) edellä olevan 10.10 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti luonnollisten henkilöiden saapuminen Euroopan unioniin ja tilapäinen oleskelu Euroopan unionissa voi kumulatiivisesti kestää enintään kuusi kuukautta minkä tahansa 12 kuukauden ajanjakson aikana tai sopimuksen keston ajan, sen mukaan kumpi on lyhyempi; ja
- f) palvelusopimus koskee yhtä seuraavista:
- kansainväliseen julkisoikeuteen ja muun kuin jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyvät oikeudelliset neuvontapalvelut;
 - laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut;
 - verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;
 - arkkitehtipalvelut sekä kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;

¹ Jos tutkintoa tai pätevyyttä ei ole saatu siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jossa palvelu tarjotaan, kyseinen Euroopan unionin jäsenvaltio voi arvioida, vastaako se sen alueella vaadittavaa korkeakoulututkintoa.

- tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
- tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
- tutkimus- ja kehittämispalvelut;
- mainostoiminta;
- liikkeenjohdon konsultointipalvelut;
- liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut;
- tekniset testaus- ja analysointipalvelut;
- tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut;
- laitehuolto- ja korjauspalvelut;
- käännöspalvelut;
- rakennuspalvelut;
- rakennusalueen tutkimustyöt;
- korkea-asteen koulutuspalvelut;
- ympäristöpalvelut;
- matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut; ja
- viihdepalvelut.

11. Itsenäisten ammatinharjoittajien saapumiseen ja tilapäiseen oleskeluun sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

- a) luonnollisen henkilön sopimusta palvelujen tarjoamisesta Euroopan unionin alueella olevalle lopulliselle kuluttajalle ei ole tehty CPC 872 -koodissa määritellyn toimiston kautta;
- b) Euroopan unioniin saapuvilla luonnollisilla henkilöillä on oltava saapumista koskevan hakemuksen jättämispäivänä vähintään kuuden vuoden ammattikokemus toimialalta, jota sopimus koskee;

- c) Euroopan unioniin saapuvilla luonnollisilla henkilöillä on oltava
- i) korkeakoulututkinto tai vastaavan osaamistason osoittava pätevyys¹; ja
 - ii) ammatillinen pätevyys, jos sellaista pätevyyttä edellytetään toiminnan harjoittamiseksi sen Euroopan unionin jäsenvaltion säädösten ja määräysten mukaisesti, jossa palvelua tarjotaan;
- d) edellä olevan 10.10 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti luonnollisten henkilöiden saapuminen Euroopan unioniin ja tilapäinen oleskelu Euroopan unionissa voi kumulatiivisesti kestää enintään kuusi kuukautta minkä tahansa 12 kuukauden ajanjakson aikana tai sopimuksen keston ajan, sen mukaan kumpi on lyhyempi; ja
- e) palvelusopimus koskee yhtä seuraavista:
- arkkitehtipalvelut sekä kaupunkisuunnittelu ja maisemasuunnittelu;
 - tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
 - tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
 - liikkeenjohdon konsultointipalvelut;
 - liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut; ja
 - käännöspalvelut.

¹ Jos tutkintoa tai pätevyyttä ei ole saatu siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jossa palvelu tarjotaan, kyseinen Euroopan unionin jäsenvaltio voi arvioida, vastaako se sen alueella vaadittavaa korkeakoulututkintoa.

12. Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä sama kohtelu kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien kyseisen sopimuksen tai toimenpiteiden täytäntöönpano Euroopan unionin jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) Euroopan unionin jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) Euroopan unionin jonkin toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Tällainen kansallinen kohtelu myönnetään oikeushenkilöille, jotka on perustettu tai järjestetty Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion tai Euroopan unionin oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mukaan luettuina ne, jotka ovat Mercosuriin kuuluvan allekirjoittajavaltion luonnollisten henkilöiden omistuksessa tai määräysvallassa.

13. Euroopan unioni tekee 10.3, 10.4 ja 10.10 artiklan mukaisia sitoumuksia tarvittaessa Euroopan unionin jäsenvaltioittain.

14. Jäljempänä olevassa luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

- EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot
- ETA Euroopan talousalue
- AT Itävalta

–BE	Belgia
–BG	Bulgaria
–CY	Kypros
–CZ	Tšekki
–DE	Saksa
–DK	Tanska
–EE	Viro
–EL	Kreikka
–ES	Espanja
–FI	Suomi
–FR	Ranska
–HR	Kroatia
–HU	Unkari
–IE	Irlanti
–IT	Italia
–LV	Latvia
–LT	Liettua
–LU	Luxemburg
–MT	Malta
–NL	Alankomaat
–PL	Puola
–PT	Portugali
–RO	Romania
–SK	Slovakia
–SI	Slovenia
–SE	Ruotsi

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Tunnustaminen EU: Tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja EU:n direktiivejä sovelletaan ainoastaan luonnollisiin henkilöihin, joilla on Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisuus. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.¹
Kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen (muun kuin Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen) liittyvät oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain) ²	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: AT, BE, DE, EE, EL, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Oikeudellista neuvontaa koskeva markkinointi on rajattu asianajajiin, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa. Tanskalaisen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. FR: Edellytyksenä on täysimääräinen (yksinkertaistettu) pääsy asianajajaliittoon soveltuvuuskokeen perusteella. Asianajajat voivat harjoittaa ”avocat auprès de la Cour de Cassation” ja ”avocat auprès du Conseil d’Etat” -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä.

¹ Jotta Mercosuriin kuuluvien allekirjoittajavaltioiden luonnollisten henkilöiden tutkinnot voidaan tunnustaa koko unionissa, on neuvoteltava 10.11 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

² Oikeudellisten palvelujen tarjoaminen edellyttää muun palveluntarjoamisen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavien lupavaatimusten ja -menettelyjen täyttymistä. Asianajajilta, jotka tarjoavat kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen lainsäädäntöön liittyviä lakiasiainpalveluja, voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion liitteessä 10-A ja 10-B lueteltujen lakiasiainpalvelujen osalta tekemää varaumaa, joka koskee ”sisäistä oikeutta”, joka kattaa ”Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden oikeuden”, sovelletaan tähän liitteeseen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HR: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. CY: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Lakiasianpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja palvelut (CPC 86212 muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Työnantajan on oltava kotimaansa asianomaisen ammatillisen elimen jäsen, jos tällainen elin on perustettu. Edustamiseen toimivaltaisissa viranomaisissa sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. CY: Kolmannen maan kansalaisille voidaan myöntää erityislupa, johon sovelletaan tiettyjä ehtoja. FI: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. Ei sitoumuksia kirjanpito- ja palvelujen osalta. FR: Lupavaatimus. Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito- ja palvelujen tarjoaminen edellyttää talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. HR: Asuinpaikkavaatimus. Itsenäiset ammatinharjoittajat EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Työnantajan on oltava kotimaansa asianomaisen ammatillisen toimielimen jäsen, jos tällainen toimielin on perustettu. Edustamiseen toimivaltaisissa viranomaisissa sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. BG: Kansalaisuusvaatimus. HU, HR: Asuinpaikkavaatimus. CY: Kolmannen maan tilintarkastajille voidaan myöntää erityislupa, johon sovelletaan tiettyjä ehtoja. PT: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Arkkitehtipalvelut ja kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EE, ES, EL, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja, joiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BG,CY, SK: Ei sitoumuksia. FI: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. HU, HR: Asuinpaikkavaatimus.

¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka luetellaan kohdassa Kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyvät oikeudelliset neuvontapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BE, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja, joiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BG, CY, SK: Ei sitoumuksia. HU, HR, SK: Asuinpaikkavaatimus.
Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, ES, EL, FR, IE, LU, NL, PT, SI, SE: Ei ole. CZ, DE, HU, MT, RO: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja, joiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BG, CY, LT, LV, SK: Ei sitoumuksia. CZ, HR, HU, IT, PL: Asuinpaikkavaatimus. FI: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, NL, PT, SI, SE: Ei ole. BE, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja, joiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BG, CY, LT, SK: Ei sitoumuksia. CZ, HR, HU, IT, PL: Asuinpaikkavaatimus. FI: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LU, LV, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. CY, LT: Ei sitoumuksia. FI: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. HR: Asuinpaikkavaatimus. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, IE, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. CY, HR, LT, LV: Ei sitoumuksia.
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, CPC 852, pl. psykologien palvelut ¹ , CPC 853)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU, paitsi BE: Vaaditaan hyväksytyn tutkimusorganisaation kanssa tehty vastaanottosopimus². EU paitsi BE, CZ, DK, HR, SK: Ei ole. CZ, DK, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Asuinpaikkavaatimus. BE: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

¹ Osittain CPC 85201, joka luetellaan kohdassa Lääkäripalvelut ja hammaslääkäripalvelut.

² Kaikissa jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä 11 päivänä toukokuuta 2016 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/801 (EUVL L 132 21.5.2016, s. 21) vahvistetut edellytykset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Mainostoiminta (CPC 871)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. CY, LT, LV: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat EU: Ei sitoumuksia.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. LT, CY : Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. LT, CY: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa ei sitoumuksia. CY, LT: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa ei sitoumuksia. CY, LT: Ei sitoumuksia.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, BG, FI, HU, MT, PT, RO: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. CY, CZ, LT, LV, SK: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DE: Ei mitään, paitsi julkisesti tehtäväänsä nimitettyjen maanmittausinsinöörien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. FI: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. FR: Ei mitään, paitsi omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maaperätutkimusten osalta, joissa: ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Metallituotteiden, koneiden (muiden kuin toimisto-), laitteiden (muiden kuin kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT, FI: Ei sitoumuksia, paitsi myynnin- tai vuokrauksen jälkeisten sopimusten yhteydessä, joiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, mukaan lukien tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut luetellaan kohdassa Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Käännöspalvelut (CPC 87905, pois lukien virallinen tai varmennettu toiminta)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LV, MT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. CY, LT: Ei sitoumuksia. DK: Viralliset kielenkääntäjät ja tulkit: asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto ole määrännyt toisin. FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, FR, LU, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, MT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. CY, HR, LT, LV: Ei sitoumuksia. DK: Viralliset kielenkääntäjät ja tulkit: asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto ole määrännyt toisin. FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus.
Rakennustyöt (CPC 51)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU paitsi FR, NL: Ei sitoumuksia. FR: Taloudellinen tarveharkinta. Työlupa annetaan enintään kuudeksi kuukaudeksi. NL: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. CZ, CY, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT, BG, FI: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU, paitsi LU: Ei sitoumuksia. LU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta professorien tilapäistä saapumista, jonka osalta ei mitään. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Ympäristöpalvelut (CPC 9401 ¹ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ² , CPC 94060 osittain ³ , CPC 9405, CPC 9406 osittain, CPC 9409)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. CY, LT: Ei sitoumuksia. SK: Käytettyjen paristojen ja akkujen, jäteöljyjen, vanhojen autojen sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteiden käsittelyn ja kierrätyksen osalta sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

¹ Vastaa viemärintipalveluja.

² Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

³ Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkanjohtajien palvelut ¹) (CPC 7471)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisten palveluntarjoajien oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE, IE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta matkanjohtajia (henkilöt, joiden tehtävänä on saattaa vähintään 10 hengen matkailijaryhmiä toimimatta kohteissa oppaina), joiden osalta: ei mitään. HR: Asuinpaikkavaatimus. CY: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Viihdepalvelut audiovisuaalisia palveluja lukuun ottamatta (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU paitsi BE, DE, FR: Taloudellinen tarveharkinta. BE, DE, FR: Ei sitoumuksia. SI: Oleskelun kesto on rajattu seitsemään päivään tapahtumaa kohti. Sirkus- ja huvipuistopalvelujen osalta oleskelun kesto on rajattu enintään 30 päivään kalenterivuotta kohti. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on saattaa vähintään 10 hengen matkailijaryhmiä toimimatta kohteissa oppaina.

